Največji slovenski dnevnik v Združenih državah
Velja za vse leto - - - $6.00
Za pol leta - - - - - $3.00
Za New York celo leto - $7.00
Za inozemstvo celo leto $7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in the United States.
Issued every day except Sundays and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CHelsea 3—3878 | Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1870 | TELEFON: CHelsea 3—3878

NO. 50. — ŠTEV. 50. | NEW YORK, THURSDAY, MARCH 2, 1933. — ČETRTEK, 2. MARCA 1933 | VOLUME XLI. — LETNIK XLI.

GOVERNER PROVINCE DŽEHOL SE JE PODAL JAPONCEM

JAPONCI SO ZAVZELI VAŽNI PRELAZ, VSLED ČESAR JIM JE ODPRTA POT V GLAVNO MESTO

Japonci so zasedli mesto Čifeng, ki je trgovsko središče province Džehol. — Navzlic hudemu viharju se vrši prodiranje z naglico petdesetih milj na dan. — Trideset tisoč Mongolcev se je pridružilo japonski armadi. — Kitajska protestira proti embargu na orožje.

NANKING, Kitajska, 1. marca. — Ker je angleška vlada pred kratkim sklenila, da ne bo niti Kitajski niti Japonski prodajala orožja in municije, je vložila Kitajska proti temu odločen protest.

Kitajska vlada pravi, da bi tak embargo Kitajsko zelo oslabil, ker se na Kitajskem izdela razmeroma le malo vojnega maerijala.

Isto stališče zavzema tudi šanghajski časopis "Evening Post", ki pravi v uredniškem članku: —

— Kot praktična odredba za končanje sovražnosti na Daljnem iztoku se embargo nikakor ne bo obnesel, pa tudi kot moralna kretnja je brez pomena. Angleška politika gre za tem, da prepreči dobavo orožja tako branilcu kot napadalcu. Angleški zunanji minister Sir John Simon je rekel, da hoče Anglija z uveljavljenjem embarga dokazati, da zavzema napram Japonski in napram Kitajski prijateljsko stališče. V resnici je pa to neprijazen čin proti Kitajski in Japonski ter je zelo škodljiv udarec za angleško zrakoplovno industrio v tem delu sveta. To je grozovita napaka, ki pa ne bo imela na sedaj vršeče se sovražnost absolutno nobenega vpliva.

Nadalje je izjavil vladni zastopnik: — Če bi bila Anglija pravična, naj bi le Japonski ne pošiljala orožja, kajti po zatrdilu Lige narodov je Japonska napadalka.

PARIZ, Francija, 1. marca. — Francoski zunanji minister Paul-Boncour bo nocoj odpootval v Zenevo, da se udeleži jutrišnje seje Lige narodov, na kateri bodo razpravljali o embargu.

Govori se, da bo v tej stvari zavzela Francija isto stališče kot Anglija.

LIVERPOOL, Anglija, 1. marca. — Japonska vlada je kupila pet nadaljnih starih angleških potniških parnikov.

KAILU, Džehol, 1. marco. — Neuradno poročila naznanjajo, da se je dželholski governer, general Tang Yu-lin, podal Japoncem.

Generalovi zastopniki so na potu v japonski glavni stan, da se pogajajo o pogojih za predajo.

ČINČOV, Mandžurija, 1. marca. — Japonsko vojaško poveljstvo naznanja, da se je japonska vojska zasedla trgovsko središče v Džeholu, mesto Čifeng. Kitajci so zapustili mesto brez vsakega odpora.

Tekom dneva so Japonci zavzeli še dvoje drugih mest. Tri glavne japonske armade zaznamujejo stalne zmage in njih skupni cilj je glavno mesto Džehola, Čengtefu.

Severna armada, ki je najdalje prodrla, je dospela v Čifeng, 92 milj severno od Čengtefu. Kitajski poveljnik dželholske kavalerije, general Ši Wenhua se je podal mančukuo oblastim.

Mesti Čienping in Peičangyintze sta zavzeli dve južni armadi.

S severno armado je združena tudi mančukuo armada pod poveljstvom generala Čang Hai-penga. Ta armada, ki je pod poveljstvom japonskega generala, je postavila svoj glavni stan v Kailu.

Navzlic hudemu mrazu in snežnim viharjem je japonska armada prodirala preko puščave Gobi po 50 milj na dan.

Na največji odpor je zadela japonska vzhodna armada, kateri je poslal proti severu maršal Čang Hsiao-liang.

Pozorišče bojev se nahaja v le majhni oddaljenosti severno od kitajskega zidu. Kitajci so zgradili močne utrdbe proti japonski vojski ter so oboroženi s težkimi topovi. Predno so Japonci pregnali Kitajce s prelaza Šamoašan, so ga aeroplani bombardirali dva dni.

Japonska armada stalno prodira od vzhoda v Džehol. Japonci se morajo za svoje naglo prodiranje zahvaliti 30,000 Mongolcem, ki so se pridružili Japoncem pod mančukuo zastavo.

Komunisti so snovali zaroto v Nemčiji

AMERIKA NE BO VEČ OSAMLJENA

Roosevelt bo sklenil razne pogodbe. — Amerika bo pristopila k svetovnemu razsodišču in bo priznala Rusijo.

Washington, D. C., 1. marca. — Ko bo v soboto Franklin D. Roosevelt postal predsednik Združenih držav, bo zakopana ameriška osamljenost brez vsakega sledu.

Konec bo politike zgraditi okoli Združenih držav zid, preko katerega ne sme nikdo pogledati.

Volitvena kampanja leta 1920 je imela namerjeno svojo ost proti predsedniku Wilsonu, ki je zagovarjal soudeležbo Združenih držav pri svetovni politiki in delovati za skupni gospodarski napredek celega sveta. In skoro ves ameriški narod je odobraval to samostojno in osamljeno politiko. Politika naslednjih vlad je polagoma obračala hrbet tej samostojnosti in sedaj bo ta politika popolnoma opuščena.

Četudi se nova demokratična vlada ne bo popolnoma oprijela Wilsonove politike, je vendar novo imenovani državni tajnik Cordell Hull naznanil, da bo smernica nove demokratične vlade ozko sodelovanje z ostalim svetom.

Četudi Združene države ne bodo takoj pristopile k Ligi narodov, vendar bodo sodelovale ž njo v najboljšem soglasju, podpirale bodo trgovino med državami in bodo tudi v doglednem času priznale sovjetsko Rusijo.

Mogoče noben predsednik ni pri nastopu vlade stal nasproti tolikim problemom glede tujih držav, kot sedaj Roosevelt. Dve vojni, dasi nenapovedani, sta v polnem teku — v Južni Ameriki in na Daljnem Iztoku, gospodarska vojna pa je razširjena po celem svetu in je hujša od prave vojne.

Prihodnji državni tajnik Hull in predsednik Roosevelt smatrata celi svet za veliko skupino ljudi, v kateri ne more živeti in napredovati samo en narod. Roosevelt se zaveda, da se Amerika ne more rešiti gospodarske depresije, ako se je otresejo tudi ostale države sveta.

Hull je mnenja, da je za Ameriko največja važnost trgovina s tujimi državami.

V nekem svojem govoru je rekel Hull:

— Stojimo pred izbiro: da se zbudimo in postanemo narod, ki gleda v bodočnost, ki išče nove trge za svoje izdelke, ali pa bomo šli po poti v nasprotni smeri ter se bomo omejili samo na izdelovanje tega, kar bomo sami porabili.

PRVA ŽENSKA V KABINETU

Za delavsko tajnico v Rooseveltovem kabinetu je bila imenovana Miss Frances Perkins. Vdejstvovala se je v pomožnih organizacijah.

Požar v Triangle tovarni za srajce leta 1911 je bi povod, da je Miss Frances Perkins nastopila pot, ki jo je pripeljala kot prvo žensko v Rooseveltov kabinet.

Pri omenjeni katastrofi je zgorelo 146 šivalk in Miss Perkins je bila v odboru, ki je preiskoval nesrečo ter je legislaturi predložila 32 predlog, katerih namen je bil preprečiti slične nasreče.

Med državnimi poslanci, ki so pomagali pri tem Miss Perkins, sta bila tudi Franklin D. Roosevelt in Alfred D. Smith. Ko sta prišla do višje stopnje, sta se je spomnila. Governer Smith jo je imenoval za predsednico industrijskega odbora in Roosevelt jo je sedaj izbral za delavko tajnico v svojem kabinetu.

Frances Perkins je bila rojena 10. aprila 1882 v Bostonu, Mass. Študirala je na vseučiliščih v Chicago, Pittsburghu in je dokončala svoje študije na Columbia vseučilišču. v New Yorku. Napravila je glavne izpite iz socijologije in narodnega gospodarstva.

Miss Perkins je žena Paul C. Wilsona, bivšega tajnika newyorškega župana Mitchella, toda v svojem javnem življenju se vedno poslužuje svojega dekliškega imena.

RUSIJA POŠILJA OROŽJE NA KITAJSKO

London, Anglija, 1. marca. — Poročevalec iz Rige poroča listu Daily Mail, da municijske tovarne v Leningradu delajo noč in dan ter izdelujejo topove in municijo za Kitajsko.

Ruska vlada je dala velika posojila kitajski vladi. Za to posojilo bo Rusija poslala Kitajski orožje in municijo in sicer preko Mongolije.

Japonska je, odkar so bili obnovljeni diplomatični odnošaji med Rusijo in Kitajsko, zatrjevala, da je v tej pogodbi vključeno tudi preskrbljevanje z orožjem.

Rusija more pošiljati v severno Kitajsko blago po stari karavanski poti skozi Urgo in Mongolijo. Po tej poti vozijo sedaj avtomobili.

Naročite se na "Glas Naroda" - največji slovenski dnevnik v Združenih državah.

NA KUBI SE PRIPRAVLJA REVOLUCIJA

Predsednik Machado je odredil mobilizacijo cele vojske. — Vojaško poveljstvo je ukazalo železnicam pripraviti vlake.

Havana, Kuba, 1. marca. — Predsednik Gerardo Machado je odgovoril opoziciji s tem, da je odredil takojšnjo mobilizacijo kubanske vojske.

Šef generalnega štaba, general Alberto Herrera, je ukazal ravnateljem železnic, da pripravijo posebne vojaške vlake, da odpeljejo o polnoči vojaštvo na strategične kraje v provincijah Oriente, Camaguey in Santa Clara. To vojaštvo bo nastanjeno v glavnih mestih teh provincij.

Poročila iz raznih provincij naznanjajo, da vlada kritičen političen položaj. Predsednik bo v prihodnjih dneh razglasil, da je državljanska vojna na otoku.

Policijski komisar je komaj ušel smrti, ko je bil pred njegov urad pripeljan tovorni avtomobil s 400 funti dinamita. Priprava za zanetenje dinamita pa ni delovala in se dinamit ni vžgal.

V klubovih prostorih opozicijonalne stranke je našla tajna policija velike zaloge bomb, orožja in municije. Iz tega policija sklepa, da je bil nameravan atentat na predsednika Machado in druge visoke vladne uradnike.

Policija je zaprla 35 revolucijonarnih voditeljev, druge pa še išče.

Uporniki so hoteli ubiti predsednika, ko bi prišel s svojega posestva zopet v glavno mesto v ponedeljek.

STARA POSTAVA PROTI HLAČAM

Minneapolis, Minn., 1. marca. Po postavi, ki je stara 56 let, je za žensko ravno taka pregreha, če nosi moške hlače, kakor da ne bi imela na sebi nobene obleke.

To postavo je odkril mestni pravdnik Leo McHale.

Postava določa:

— Nobena oseba se ne sme pokazati na ulici ali na kakem javnem prostoru naga ali pa v obleki, ki ni primerna njenemu spolu.

Pregrešek proti tej postavi označuje postava za nemoralnost in zahteva kazen $100 ali pa 90 dni zapora.

Policijski komisar William J. Meehan pravi, da bo to postavo zopet vpeljal.

IZ ŽIVLJENJA TAJNIKA WALSHA

Two Rivers, Wis., 1. marca. — Starejši prebivalci v Two Rivers se spominjajo senatorja Thomasa J. Walsh, katerega je Roosevelt imenoval ze generalnega pravdnika v svojem kabinetu, kot "prižigalca svetilk".

Senator Walsh je bil rojen in vzgojen v Two Rivers. Predno je mesto dobilo električno razsvetljavo, je Walsh še kot deček prižigal po ulicah petrolejske svetilke za $1.50 na teden.

KANCLER HITLER OBLJUBLJA DELAVCEM BOLJŠE ČASE

BERLIN, Nemčija, 1. marca. — Herman Goering, ki je minister brez portfelja v Hitlerjevem kabinetu, je imel nocoj govor, v katerem je zatrjeval, da je imel biti požar v poslopju državnega zbora uvod za celo vrsto nasilnih dejanj, ki bi se končala s komunistično revolucijo. To dejstvo je napotilo vlado, da je izdala nastrožje odredbe, s katerimi so kazni za veleizdajo poostrene ter uveljavljajo v Nemčiji vojno pravo.

Po njegovem zatrdilu so komunisti delili lepake, s katerimi so pozivali svoje tovariše, naj organizirajo obrambne čete. Cilj teh čet bi pa bil izzvati državljansko vojno.

Med zaplenjeno komunistično literaturo so tudi potvorjena povelja na narodno-socijalistične udarne oddelke, ki bi jih razdelili na dan volitev.

Goering je poudaril, da življenje komunistov in socijalistov ne bo v nevarnosti, ako se bodo pokorili postavam.

Danes je sprejel državni kancler Hitler v avdijenci delegacijo narodnih socijalističnih delavcev. Obljubil je, da bo izboljšal položaj za nemške delavce. Ko se bo nemškim delavcem dobro godilo, ne bodo več dovzetni za dokaze komunistov.

Policija po raznih nemških mestih je bila zelo ojačena. Nad šestdeset tisoč narodnih socijalistov je v policijski službi. Samo v Berlinu jih je tri tisoč.

Vlada ve, da bo prišlo v nedeljo do burnih demonstracij, pa upa, da bo vse nemire uspešno zatrla.

Po vsej Nemčiji se vrši veliko preganjanje komunistov. Na stotine komunističnih voditejev je bilo aretiranih.

Berlin, Nemčija, 1. marca. — Londonski "Herald" je objavil poročilo, da namerava vprizoriti berlinska policija v soboto zvečer velik pogon na komuniste in socijaliste. Policisti so baje dobili povelje, naj ustrele vsakega, kdor bi se jim količkaj upiral.

Vladni zastopnik je označil to poročilo kot neosnovano.

VEDNO VEČ BANK JE ZAPRTIH

Državi Kentucky in Tennessee ste zaprli banke za štiri dni. — Dviganje vlog ne bo dovoljeno.

Frankfort, Ky., 1. marca. — Governer Ruby Laffoon je razglasil moratorij za štiri dni. S tem hoče preprečiti dviganje hranilnih vlog, ker je država Ohio omejila dviganje vlog.

Po splošnem mnenju bodo tudi sosednje države razglasile moratorij.

— Moratorij, katerega označujejo kot štiridnevni praznik, je bil razglašen "v zahvalo", ker je država Kentucky trpela vsled depresije mnogo manj kot druge države v Uniji. Predno je governer Laffoon razglasil praznik, je imel dolgo v noč posvetovanje z vodilnimi bankirji v državi.

Razglas pojasnjuje, da governer nima pravice razglasiti praznika, razun v slučaju "zahvalnega dne".

Po governerski odredbi smejo banke izplačati na čeke, ki so bili izstavljeni do 28. februarja, samo pet odstotkov. Banke smejo sprejemati vloge, toda jih smejo smatrati samo kot 'spravljeni denar'.

Nashville, Tenn., 1. marca. — Governer Hill McAltiister je 1. marca razglasil za banke praznik, ki bo trajal skozi celi mesec.

Kot pravi governer, je izdal to odredbo zaradi tega, da bankam v državi ne bo bilo potrebno izplačevati v gotovini čekov iz držav, ki imaja razglašen moratorij.

AMERIŠKI KONZUL JE UMRL

Yokohama, Japonska, 1. marca. Amer. konzul Henry B. Hitchcock v Nagasaoki je po operaciji umrl v splošni bolnišnici v Yokohami.

Henry Booth Hitchcock je bil rojen v marca 1887 v Canton Centre, Conn. Leta 1909 je dovršil vseučilišče na Yale.

V konzularni službi je bil večinoma na Japonskem in sicer v Nagasaki in Tokio. Nekaj časa je bil tudi konzul v Kobe, pozneje pa zopet v Nagasaki, kjer je ostal do svoje smrti.

UMRLA V VISOKI STAROSTI

Tyrnau, Čehoslovaška, 28. feb. Tukaj je umrla Ana von Papen, teta nemškega kanclerja Franza von Papen.

Stara je bila 96 let.

ČERMAKOVO STANJE SE BOLJŠA

Miami, Fla., 1. marca. Zdravniki imajo zopet večje upanje na okrevanje župana Čermaka.

Preteklo noč je imel Čermak, odkar je bil obstreljen, najbolj mirno noč. Zdravniki so opazili, da postaja vedno močnejši. Dr. Karl Mayer je rekel, da je bilo njegovo stanje naravno brez omamilnih sredstev. Jedel je pomaranče, nekaj močnatih jedi in mleko.

Pljučnica, ki se je lotila ene strani pljuč, pojema.

VELIKO NAROČILO PIVA

Lawrence, Mass., 1. marca. — Diamond Spring Brewery ima naročil za 25,000 galon piva, kakorhitro bo pivo dovoljeno.

ZAHAROFF JE BOLAN

Monte Carlo, Monako, 1. marca. — Sir Basil Zaharoff, mednarodni finančnik in politični skrivnostni mož, je nevarno zbolel za hripo in njegovo življenje je v nevarnosti.

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

Frank Sakser, President L. Benedik, Treas.

Place of business of the corporation and addresses of above officers:
216 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

Za celo leto velja za Ameriko in Kanado	$6.00	Za New York za celo leto	$7.00
Za pol leta	$3.00	Za pol leta	$3.50
Za četrt leta	$1.50	Za inozemstvo za celo leto	$7.00
		Za pol leta	$3.50

Subscription Yearly $6.00

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemši nedelj in praznikov.

Dopisi brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo. Denar naj se blagovoli pošiljati po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov, prosimo, da se nam tudi prejšnje bivališče naznani, da hitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: CHelsea 3—3878

POGLAVJE O DAVKIH

Ko bo Franklin D. Roosevelt dne 4. marca inavguriran, bo imel kratek, komaj osem minut trajajoč govor, v katerem bo pojasnil temeljne osnutke svojega programa.

V podrobnosti se ne bo spuščal. To bo storil pozneje in sicer v poslanici, ki jo bo poslal novemu kongresu. Novi kongres bo sklican kmalu po 4. marcu.

Narod Združenih držav bo kmalu poznal cilje in namene Rooseveltove administracije. Kakorhitro bodo končane formalnosti, bodo dospeli v Washington governerji vseh ameriških držav, in pri tej priliki bo prišel predsednik Roosevelt na dan s konkretnimi predlogi.

To bo neobičajno važna konferenca, kajti v zadnjem času, si je lastila zvezna vlada vedno večjo oblast nad državami. Ustvarjala se je nekaka centralizcija, ki ni priznavala posameznim državam temeljnih pravic.

Roosevelt vpošteva v največji meri potrebo sodelovanja posameznih držav z zvezno vlado in je v to svrho tudi sklical konferenco governerjev.

Predvsem se bodo morali pomeniti o pomoči za nezaposlene in o novih davčnih virih.

Nezaposlenim je treba pribaviti delo pri novih zveznih in državnih podjetjih. V načrtu so gradnje novih cest, mostov in predorov.

V zvezi s tem se pojavi težavno vprašanje: — Odkod vzeti denar za izvedbo teh dalekosežnih načrtov? Vsekakor bo treba naložiti nove davščine. Kakšne? Zvezne ali državne?

Največja napaka sedanjega davčnega sistema je ta, da se državni in zvezni davki skoro vsako leto podvoje.

Davek na zemljišča je bil vedno glavni vir dohodkov posameznih držav. Kako težeč in nepravičen je ta zastareli sistem, je najbolje pokazala sedanja depresija.

V namenu, da si države zajamčijo potrebne dohodke, se hočejo zateči k dohodninskemu davku in k davku na prodajo.

Zvezna vlada je dohodninski davek že prilično požela. Po mnenju izvedencev naj bi bil tudi davek na prodajo stvar zvezne vlade, ne pa posameznih držav.

Kaj torej preostaja državam, da si napolnijo prazne blagajne?

Nekateri predlagajo, naj bi bili prebivalci onih držav, katere pobirajo dohodninski davek, oproščeni zveznega davka.

Če bi bilo to priporočljivo ali ne, se zaenkrat še ne da ugotoviti.

Na konferenci, ki se bo vršila v začetku prihodnjega meseca v Beli hiši, bodo razpravljali o teh problemih in bodo najbrž dospeli do ugodnega zaključka.

Konferenca z governerji je mnogoobetajoč pričetek Rooseveltove administracije.

DENARNA NAKAZILA IZVRŠUJEMO ZANESLJIVO IN TOČNO KAKOR VAM POKAŽE NASTOPNI SEZNAM

V JUGOSLAVIJO		V ITALIJO	
Din 200	$ 3.35	Lir 100	$ 5.90
Din 300	$ 4.80	Lir 200	$11.20
Din 400	$ 6.30	Lir 300	$16.40
Din 500	$ 7.80	Lir 400	$21.75
Din 1000	$15.35	Lir 500	$26.75
Din 5000	$75.—	Lir 1000	$52.50

Za izplačilo večjih zneskov kot zgoraj navedeno, bodisi v dinarjih ali lirah deviljujemo še bolje pogoje.

IZPLAČILA V AMERIŠKIH DOLARJIH

Za izplačilo	$ 5.00	morate poslati	$ 5.80
" "	$10.00	" "	$10.85
" "	$15.00	" "	$16.—
" "	$20.00	" "	$21.—
" "	$40.00	" "	$41.25
" "	$50.00	" "	$51.50

Prejemnik dobi v starem kraju izplačilo v dolarjih.
Nujna nakazila izvršujemo po CABLE LETTER za pristojbino $1.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Iz Slovenije.

Desetletnica smrti dr. Ivana Tavčarja.

Dne 19. februarja 1923 je umrl vodilni slovenski politik in eden naših najboljših pisateljev dr. Ivan Tavčar.

Deset let že počiva avtor "Visoške kronike" na svojem Visokem, v zemlji domačega kraja, ki ga je ljubil prav tako zvesto kot je ljubil vso slovensko domovino. Njegov grob ni in ne bo pozabljen. Zlasti v poletnem času prihajajo številni gostje v prijazni gaj, ki obdaja Tavčarjevo poslednje domovanje. Domoljubne besede iz njegovih člankov, ki so tu vklesane v kamen, so vsakomu memento domovinske ljubezni in državljanske zvestobe. Dolgoletni bojevnik za politično in kulturno samostojnost Slovencev, voditelj slovenskega naprednega gibanja, prepovednik in publicist govori še iz groba o dolžnostih do naroda in države. To ima obenem svoj simbolni pomen, saj je dve uri dalje že državna meja. In preko meje . . .

Ivanka Sevšek — 7 let ječe.

Prekinjena razprava proti mladi Ivanki Sevšek, obtoženi, da je zavdala svojemu možu Ignacu, se je 16. februarja ob 8.30 nadaljevala z zasliševanjem od branilca predlaganih prič.

Florjan Brenk, posestnik na Berinjaku, je pojasnil vsebino razgovorov s pokojnikom o družinskih razmerah: "Po poroki mi je večkrat pravil kot sosedu, da se z ženo dobro razumeta. Še 14 dni pred smrtjo mi je tožil: Z ženo se razumeva dobro, toda s starši ne. Oče me ne mara".

France Rozman, lovski čuvaj iz Spodnjega Jelenja, je povedal: "Pred 4 leti me je stari Slakar prosil, naj mu dam strihnin za podgane, ki jih ima mnogo. Dal sem mu ga menda pol grama za eno lisico. Ž njim potem nisem govoril, ali je strup dal podganam".

Predsednik: "Ali ne poznate predpisov o varovanju strupov?" Priča: "Mož je bil na mestu, bil je cerkevni ključar, zanesljiva in ugledna oseba, da sem mu lahko zaupal".

Marija Skalarjeva, sestra obtoženkina, se je izjavila, da bo pričala.

Predsednik: "Kaj vam je znano o razmerju med Ivanko in Ignacijem Sevškom? Ali sta se ves čas dobro razumela? Ali sta se kregala?"

Priča, mlado 21-letno dekle, je prav drastično opisala domače družinske prilike, omenjajč: Dobro sta se razumela. Kregala se nista nikoli. Samo enkrat zaradi dote 5000 Din, ko je sestra njemu vzela denar. Oče in Nace se nista mogla razumeti. To od tistega časa, ko je prišlo notarsko pismo. Oče so se tudi hudovali, ker je kupil posebno pipo za sod vina. Hudovali so se: 'Zakaj boš zaklepal, smrkovec?' Rekli so, da ga bodo ustrelili. Imeli so revolver. Tisti večer, ko je Sevšek prišel zadnjič domov, so mi mati rekli: 'Ta hudič se je prišel kregat, čez teden pa hodi okrog. Nič ne dela'. Ko je Nace umrl, so bili oče preplašeni in bledi. Nič niso govorili. Samo Ivanki so na travniku povedali: Jaz sem ga zastrupil'.

Nato: 'Pred sodišče ne pridem, se rajši obesim!' Ivanka pa je vzdihnila: "Oj, ta nesrečni štamperl!" . . in je omedlela.

Priča je nadalje izpovedala, da je obtoženka dajala skrivaj možu priboljške, kakšno jajce, maslo in cvrtje. Mati so ji rekli: Ne boš mu nosila posebkov! Starši so se jezili, ker je z možem potegnila. Ko je bilo Ivanka aretirana, je oče odšel s travnika in se od nje ni poslovil.

Zastopnik zasebnega udeleženca dr. Voršič je prijavil zahtevke pokojnikovega očeta Mihe Sevška. Zahteva za stroške pogreba in drugo 3178.75 Din, razveljavljenje dedne pogodbe in vrnitev 5000 Din, ki jih je pokojnik prinesel h Skalarjevi hiši.

Po govorih državnega tožilca Vilka Lavrenčaka in branilca dr. Vladimirja Knafliča je predsednik senata objavil sodbo:

Ivana Sevšek je kriva, da je zavdala svojemu možu, in se obsodi na 7 let ječe ter na plačilo stroškov pogreba in drugo 2875 Din.

V utemeljitvi sodbe je predsednik poudarjal, da se je sodišče na osnovi vsega dokaznega gradiva in zaslišanja prič prepričalo, da je bil glavni storilec in moralični povzročitelj zastrupitve Ig. Sevška sicer stari Skalar, da pa je tudi obtoženka po vseh okolnostih toliko kriva, da je morala vedeti, da je bil dan v žganje strup.

Obtoženka je ob razglasitvi sodbe glasno zajokala, in opotekaje se zapustila dvorano.

Branilec je prijavil revizijo na vrhovno sodišče v Zagrebu zaradi izreka o krivdi.

Občinstvo je sodbo sprejelo s presenečenjem, ker je menda enodušno pričakovalo oprostilne sodbe.

Sedem let kazni za umor s strupom je najnižja mogoča kazen. Ali oprostitev od krivde, ali pa izrek o krivdi: Čim izreče sodišče, da je obtoženka kriva, ne more dati nižje kazni od 7 let, pač pa več. Manj le, če so povdane posebne okolnosti, ki jih tu ni in ki niso prišle v vpoštev.

Tragedija na Berinjaku je doslej zahtevala dve smrtni žrtvi, sedaj eksisteneo ženske in obenem obstoj grunta. Ta nesrečni grunt! S tragedijo se bo še pečalo vrhovno sodišče.

Dvoje obsod zaradi uboja.

Pred malim kazenskim senatom so se vršile nekatere, za sedanje socijalne razmere značilne razprave. Lanska statistika sicer ugotavlja, da kriminaliteta nekoliko pada, mnogoštevilni pa so vendarle še zločini proti človeškemu življenju v onih krajih, kjer se dosti pije. Značilna sta naslednja primera uboja:

V znani gostilni pri "Korlu" v Strahovici v bližini Kamnika, kamor zahajajo tudi turisti, so 7. novembra lani popivali kmečki fantje in možje. Tam je bil tudi delavec Karol Petek iz Stranj in drugi njegovi tovariši. V drugi družbi pa je bil delavec France Slatnar. Med njim in Petkom je vladalo staro sovraštvo. Ko je Slatner zapustil gostilno, je šel za njim Petek in ga z nožem napadel na cesti. Prizadejal mu je kar 32 hujših in lažjih ran po glavi, v vrat in prsa. Pri tem mu je pomagal neki mladi znanec.

Karol Petek, ki je krepak in hud človek, je pred sodniki sicer skesano priznal, izgovarjal pa se je na pijanost in razburjenjost. Petek je pa napadu pustil svojo žrtev Slatnarja v krvi ležečega na cesti, sam pa je šel nazaj v gostilno, kjer je nadalje popivai. Slatnarja so pozneje prepeljali v ljubljansko bolnico, kjer pa je podlegel težkim poškodbam. Petek je bil obsojen na 5 let težke ječe in v izgubo častnih državljanskih pravic za 5 let.

Drugi obtoženec je bil oproščen.

— Dva dni poprej kot v Stahovici pa je bil uboj na Vrhpolju pri Kamniku. Jakob Klemenc je šel s svojimi tovariši mimo Dolarjeve hiše. Bil pa je tako neroden, da je padel v Dolarjevo apnico. To je Klemenca tako razjarilo, da je začel zabavljati in rentačiti. Mladi France Dolar pa je reagiral s polenom. Udaril je s tem "pretepaškim orožjem" Klemenca tako silno zadaj v zatilnik in po desni nadlehti, da se je Klemenc kar sesedel. Prepeljan v ljubljansko bolnico, je Klemenc kmalu izdihnil, ker so se mu vneli možgani in možganska mrena. Dolar je prde sodniki dejanje priznal, zagovarjal pa se je, da je bil zelo razburjen. Obsojen je bil zaradi uboja samo na 14 mesecev strogega zapora.

Dolgovi samouprav.

Od zadolžitve vseh samoupravnih teles v Jugoslaviji odpade na Beograd skoro ena tretjina, na dravsko in savsko banovino po ena petina, na primorsko 5.85 odstotkov, na druge banovine pa še manj. V dravski banovini je z dolgovi obremenjenih samo 160 občin, torej 16 odstotkov. V vsej državi pa je obremenjenih z dolgovi 4300 selskih občin in je tudi pri njih zadolžitev kakor v dravski banovini razmeroma zelo majhna. Pretežni del samoupravnih dolgov odpade namreč na mesta. Dolgovi 212 mestnih občin brez sedežev banovin in Beograda znašajo 383 milijonov. Na 28 mest dravske banovine odpade okrog 100 milijonov. Dolgovi mest, ki so sedež banovin, in Beograda znašajo okrog 953 milijonov ter odpade na Beograd skoraj polovica 452, na Ljubljano pa okrog 148 milijonov.

V dravski banovini so brez dolgov naslednje občine: Braslovče, Brežice, Dolnja Lendava, Gornji grad, Kostanjevica, Kranj, Lemberg, Ljubno, Metlika, Motnik, Muta, Pilštanj, Planina, Planina pri Sevnici, Podčetrtek, Radovljica, Rajhenburg, Rečica ob Savinji, Rogatec, Sodražica, Studenica, Sv. Jurij ob južni železnici, okolica, Sv. Lenart v Slovenskih goricah, Sv. Trojica, Turjak, Turnišče, Vače, Velenje, Vitanje, Veržej in Žalec.

Celokupna zadolžitev selskih, trških in mestnih občin v dravski banovini in banovine dosega 380 milijonov. K temu je treba prišteti še dolgove sreskih cestnih odborov. Od 25 sreskih cestnih odborov izkazuje dolgove 11 odborov v skupnem znesku približno 8 milijonov.

Obrestne razmere so najbolj ugodne v dravski banovini. Za dobro polovico vseh dolgov se plačujejo obresti od 5 do 8 odstotkov, dočim je po isti obrestni meri v vsej državi samo četrtina vseh dolgov. Vendar na tudi v dravski banovini odpade še preko 4 odstotkov dolgov na obrestno mero 8 do 12 odstotkov, v vsej državi pa je 70 odstotkov samoupravnih dolgov po taki obrestni meri.

Na vsakega prebivalca v državi odpade 117.77 Din od teh dolgov v dravski banovini sami pa 278.31 Din.

Nehote je zadavil brata.

16. februarja popoldne je prišel na mariborsko državno pravdništvo 33-letni tesarski pomočnik France Šlepinger iz Bačkove pri Sv. Benediku ter izpovedal, da je pri Sv. Ani na Kajnbergu usmrtil svojega 22-letnega brata Janeza, ki je služil pri pekovskem mojstru v Ščavnici za pomočnika. Podrobno in skesano je orisal ves dogodek. S pokojnim bratom se nista nikdar v življenju prepirala, oba sta se imela zelo rada. Usodnega večera je pa nastal med njima prepir zaradi malenkostnega izkupička za drva, ki mu ga Janez ni hotel izročiti. Pričela sta se suvati. Janez je Franceta podrl na tla in ga z vso silo tiščal za usta, da France ni mogel kričati. Slednjič se je Franceta posrečilo, da se je otresel brata, zgrabil ga je za vrat in ga tako trdno stisnil, da je Janez obležal mrtev. Ker ga je pekla vest, se je France sam javil sodišču, ki ga je začasno izpustilo.

Nesreča ne počiva!

Tudi smrt ne. Podvrženi ste eni ali drugi vsak dan.

KAJ STE PA STORILI ZA SVOJO OBRAMBO IN ZA OBRAMBO SVOJIH OTROK?

Ali ste že zavarovani za slučaj bolezni, nesreče ali smrti? Ako ne, tedaj pristopite takoj k bližnjemu društvu Jugoslovanske Katoliške Jednote. Naša jednota plačuje največ bolniške podpore med vsemi jugoslovanskimi podpornimi organizacijami v Ameriki. Imovina znaša nad $1,100.000.00, članstva nad 20,000. Nova društva se lahko ustanovijo v Združenih državah z 8. člani. Pristopnina prosta.—Berite najboljši slovenski tednik "Nove Dobe", glasilo JSKJ. Pišite po pojasnila na glavnega tajnika, Anton Grahnik, Ely, Minn.

Naši v Ameriki.

Pretekli teden je mlad ropar, 27-letni William Vancic, v Clevelandu, baje napadel Miss Amelijo Cherne, blagajnico Prudential Life Insurance Co. ter ji odnesel $3000 v gotovini. Miss Cherne je pripovedovala na sodniji pred porotniki, da jo je Vancic zvezal, vzel denar pa poljubil. Vancica so kmalu po ropu prijeli. Toda kljub pričevanju Miss Cherne pa porotniki Vancica niso spoznali krivim. Bil je oproščen, nakar je sodnik Terrell pošteno oštel porotnike in jih pognal s sodnije.

— V soboto popoldne okrog 5.30 se je dogodila v Clevelandu zelo huda nesreča, v kateri je izgubil življenje slovenski mladenič. Na E. 147 St. in Sylvia Ave. sta zadela zkupaj avtomobil in motorno kolo, skoro pred hišo ponesrečenega mladeniča, 17-letnega Mike Rudmana. Mladenič je malo prej prišel od dela in kmalu potem je vzel svoje kolo ter se prepeljal po Sylvia Ave., kjer je bilo veliko avtomobilov na obeh straneh ceste, nekateri še celo na napačni strani. Nesreča je hotela da je kolo zadelo v avtomobil drugega rojaka, pri čemur je mladenič zadobil resne poškodbe na telsu in je izgubil mnogo krvi. Prepeljan je bil v bolnico, kjer mu niso mogli več pomagati, dasi so pomagali s tranfuzijo krvi. 26. februarja ob 10. uri dopoldne je izdihnil. Pokojni zapušča žalujočo mater, vdovo.

— Joseph Kenda v Darragh, Pa., je šel 15. februarja zjutraj zdrav na delo v premogovnik, ob dvanajstih pa je bil že mrtev. Podsulo ga je kamenje v rudniku. Zapušča družino in brata.

— Dr. L. S. Peter iz Pekina, Ill. je v petek pričal, da je pomagal pri mrliškoogledni preiskavi trupla Martina Viranta in uveril se je, da je Virant umrl vsled pretresa in krvavljenja možganov kot posledice udarcev, ne pa vsled obešenja v celici. Na ponovna in ponovna vprašanja zagovornikov je dr. Peter odločno vztrajal, da je bila smrt slovenskega rudarja Viranta posledica brutalne "tretje stopnje" v zaporu, kamor so ga privedli kot osumljenca v zadevi nekega umora.

Dr. Allen, prejšnji koroner, je prej pričal, da je imelo truplo Martina Viranta raztrgan uhelj, zlomljeno rebro, kongestijo možganov in druge znake mučenja. Takega je našel, ko je truplo snel z železnega trama, na katerem je viselo na hlačnem jermenu.

Mali Oglasi

imajo velik uspeh

Prepričajte se!

Peter Zgaga

Mati: — Kaj le vidiš slabega na svojem zaročencu!

Hči: — Tako majhne oči ima!

Mati: — Čakaj, ko se bosta poročila, bo že bolj debelo gledal.

*

— Kakšna razlika je med življenjem in smrtjo?

— Ako pravočasno odskočiš pred drvečim avtomobilom, imaš življenje, ako ne, imaš smrt.

*

Ko so nekoč vprašali Karla Furstenberga, zakaj drži zmerom roke v žepih, je odgovoril:

— Imam navado, da držim roke v svojih žepih . . .

*

Davi sem se vozil v busu. Pa me je sprevodnik neprestano sumljivo motril, ko da mu nisem plačal voznega listka.

— A kaj si ti storil?

—Gledal sem ga tako, ko da sem mu plačal . . .

*

Resnica je vedno v življenju, a nikdar izven njega. Čim bolj se bomo približali življenju, tem bližje bomo resnici

*

Budimpeštanski kirurg prof. B. je bil znan po svoji jedki dovtipnosti. Nekoč je s spretno operacijo v zadnjem trenutku rešil moža, ki se mu je zahvalil s sledečimi besedami:

— Zahvaljujem se ljubemu Bogu in vam, g. profesor, da sem ostal živ.

— Zahvalite se le mirno samo meni, — je odvrnil kirurg, — ljubi Bog vam ni pomagal, ta je zdravnik za notranje bolezni.

*

Prava vljudnost ni, če prijazno lažeš ter hliniš, pač pa je vljudno, če govoriš iskreno — čeprav neprijazno. Vendar smatramo hinavščino za vljudnost, iskrenost pa za surovost.

*

Žena možu, ki je zlezel pod mizo:

— Vprašam te zadnjič, ali greš ven ali ne?

Mož: — Ne, ravno zdaj ne; hočem vendar enkrat videti, kdo je gospodar v hiši!

*

— Posodi vendar sanke svojemu bratcu — je rekla teta.

— Saj jih posojam, teta. Jaz jih rabim vedno s hriba dol, on pa iz doline v hrib.

*

— To je pravi škandal, da danes vse sili v šolo! — je rekel profesor. — Včasih je bilo čisto drugače. Ko sem jaz študiral, ni noben tepec študiral — jaz sem bil edini iz cele fare.

*

— Da, moj sinček je bi rojen ob eni ponoči, baš ko sem se vrnil iz gostilne, kjer smo kvartali.

— No, ta pa ne bo imel o svojem očetu posebno dobrega mnenja.

*

— Taka nesramnost! No, fante, če bi bi jaz tvoj oče . . .

— Saj lahko postanete, gospod, moja mati je ločena.

*

Ne samo veliki ameriški listi, pač pa tudi starokrajsko časopisje ima posebne kotičke "Za lepoto", "Za zdravje", "Za gospodinjstvo" itd.

Sotrudnik ljubljanskega katoliškega dnevnika, mora biti neki zelo originalen zdravnik, kajti v koloni "Za zdravje" je takole odgovoril neki gospodični:

A. G. — Zaradi kosmatosti se vznemirjate in pomišljate vstopiti v zakon, boječ se da vas zaročenec kot zakonski mož ne bi hotel več rad imeti! Kar brez skrbi bodite, opustite brijenje in posipanje kocin in kocinic! Poznam ta svet kolikor toliko zanesljivo in vem, da se vašemu bodočemu možu ne zniža ljubezenska toplina samo zavoljo vaše kosmatosti niti za odstotek stopinje, pač pa mu vtegne ob brlki medvedki ljubezen še kaj narasti.

*

— Kakšna je razlika med optimistom in pesimistom?

— Če reče optimist "beračiti pojdi", ga vpraša pesimist "h komu".

ROMUNIJA IN MALA ANTANTA

Zveza med Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo je bila prve čase svojega obstoja predmet omalovaževanja dunajskih in budimpeštanskih krogov, ki so nekdaj odločali o usodi velikih delov omenjenih treh držav ter se tudi ob izpremenjenih prilikah niso dali prepričati, da se je težišče tega dela Evrope premaknilo drugam. Saj je celo naziv Mala antanta nastal iz porogljivega madžarskega sarkazma, češ, da so se združili mali v antanto in da bodo skušali hoditi po sledovih nekdanje antante velesil. Sarkazem je toliko upalil, da je nova zvezna tvorba dobila prav pripravno ime, njen pomen pa je kasneje zbrisal vsako sled prvotne ironije. Nekdaj vsemogočni avstrijski in madžarski politiki, ki so si obetali, da bo zveza treh držav kratkotrajna, so se bili vračunali, zato so brž obrnili svojo taktiko ter usmerili svoje prizadevanje na razbitje Male antante, ki jim ni hotela napraviti te usluge, da bi bila sama razpadla.

Odslej je najbolj priljubljen način za vedno se ponavljajoče napovedi o neslogi v Mali antanti ta da se izjave odgovornih činiteljev čitajo z veliko pazljivostjo in se tolmačijo v takem smslu, kakor da je razdor med državami Male antante neizogiben. Nesporazum in nesloga med Češkoslovaško, Romunijo in Jugoslavijo sta prišla že v pregovor in po vsaki izjavi, ki jo je dal ta ali oni državnik imenovanih treh držav, so nasprotni listi polni napovedi, da je zveza tik pred razsulom. Nedavno je rumunski minister zunanjih zadev dovolil uredniku "Az Esta" razgovor, v katerem so Madžari pridno iskali in seveda tudi točno našli kopico razlogov, ki naj pomenijo popuščanje ozkih stikov med državami Male antante, če pa to ne, pa vsaj velike razlike v pogledih njihovih zunanjih ministrov na aktualna politična vprašanja.

Ti manevri se z matematično natačnostjo ponavljajo v posebno veliki meri, kadar se bliža čas za nadaljšanje prijateljske pogodbe med Rimom in Bukarešto, ali kadar kak rumunski državnik poseti Italijo. Tudi hirtenberška afera je bila kaj pripraven povod za ponoven poskus izločiti Rumunijo iz zveze. — Madžarsko in avstrijsko časopisje je na vso silo hotelo dokazati, da v Bukarešti bistveno drugače ocenjujejo tihotapstvo z orožjem nego v Pragi in v Beogradu. Namenoma je izpuščalo iz skupine treh pritožnikov Rumunijo ter naglašalo samo kontroverzo med Madžarsko in Avstrijo na eni ter Jugoslavijo in Češkoslovaško na drugi strani. Toda tudi brez poseta kraljevske dvojice v Sinaji bi bilo jasno, da je Rumunija brezpogojno solidarna z ostalima svojima zaveznicama.

Res je, da Rumuni često poudarjajo svojo sorodstveno in krvno zvezo z Italijani, zato pa je znano, da ti narodnostni stiki omogočajo Rumuniji marsikako posredovanje v odnošajih med nami in Italijo. Odkar pa je Francija — takisto latinska sestra — poskusila vse mogoče, da doseže zbližanje med Rimom in Parizom ter izloči vse razloge za nesporazum z Italijo, pa se tudi v Bukarešti ne sklicujejo več tako često na krvno sorodstvo z italijanskim narodom. Še bolj so se odtujili Rimu, odkar se je ta izrečno in odločno zavzel za revizijo mirovnih pogodb, in pokazalo se je razločno, do kod lahko gre prijateljstvo na temelju krvnega sorodstva. Pridobitve Rumunije v svetovni vojni so z revizionizmom močno ogrožene in to spoznanje je še bolj utrdilo zvezo Male antante, ki v obrambo sličnih interesov zastopa isto stališče proti razrušenju mirovnih pogodb.

Vplivni bukareški list "Odeverul" naravnost našteva dolgo vrsto razlogov, ki navezujejo Rumunijo še tesneje na Malo antanto. V trenutku, ko Rim ni hotel razumeti Herriotovega in Boncourjevega prizadevanja za sporazum s Francijo, je italijansko poudarjanje krvnega sorodstva prazna beseda brez notranje vrednosti.

TEHNIČNE NOVOSTI V VATIKANU

Pred kratkim se je peljal papež prvič z električnim dvigalom iz svojih soban v baziliko sv. Petra. Opazoval je restavracijska dela ter se je peljal z dvigalom na cerkveno streho, kjer si je ogledal vatikanski zvonik in popravila na cerkveni kupoli.

Pred kratkim, na dan obletnice lateranske pogodbe, so otvorili v Vatikanu novo brezžično postajo za ultrakratke valove. Ta postaja veže Vatikan s papeževo rezideneo Castell Gandolfo. Postajo je otvoril sam papež z nagovorom, na to pa je imel o napravi strokovno predavanje senator Marconi.

ODLIKOVANA VOHUNKA

Te dni je bila odlikovana z redom častne legije gospa Thomas Cromptonova, ki je opravljala med vojno vohunsko službo v prid Franciji. Po njeni zaslugi so bile odkrite obširne priprave Nemcev, ki so hoteli s podmornicami v Sredozemskem morju napasti zavezniško brodovje. V listinah francoske tajne službe je bila zabeležena pod imenom l'Alönete Skylark. Med vojno se je mudila dve leti v Španiji, kjer se ji je posrečilo izpolniti eno najtežjih vohunskih nalog svetovne vojne. Boj med njo in prebrisanim nemškim baronom, ki je poveljeval podmornicam v Sredozeskem morju in južnem Atlantiku, se je bil in odločil v San Sebastianu.

LEVI SVETEGA MARKA

Ob priliki uničenja zgodovinskih spominov (Markovi levi) italijanske oblasti nad Dalmacijo, so prinesli nekateri italijanski listi nekaj podatkov o nastanku teh levov, kar je vsekakor zanimivo. O postanku Benetk nam je to-le znano: Ko je pretila hunska nevarnost severni Italiji, so se prebivalci Aquileje umaknili na lagunske otoke ter tam ustanovili majhno kneževino Malamocca, katera pa se je postavila pod varstvo Bizanca. Da bi se ubranili napadom Franka Pipina, sina Karla Velikega, so prenesli sedež kneževine na otok Rialto, odkoder pa se je kesneje dvignila mogočna Benečija, vladarica Sredozemskega morja.

Prvi patron Benetk je bil sveti Teodor. Kmalu pa so se obrnile želje evetoče kneževine na evangelista Marka, katerega kosti so namreč trdili, da se morajo zahvaliti ravno evangelistu Marku za varstvo svojih otokov neke viharne noči. Pobožno izročilo pravi, da je prenočil sveti Marko na kraju, kjer se danes dviga cerkev San Francesco della Vigna. Tu se mu je prikazal angel, ki mu je rekel slovite besede: Pax tibi, Marce, Evangelista meus!

Prenos Markovih kosti v Benetke se je izvršil leta 829. To so storili beneški trgovci, ko so zvedeli, da je ukazal saracenski poveljnik prenesti vse zaklade Aleksandrije v Babilon, kjer jih bo dal postaviti v razkošno palačo. Da bo torej rešili kosti sv. Marka, sta se odpravila dva beneška trgovca v Aleksandrijo, i podkupila stražo grobnice, vzela svete kosti ter jih skrila v košari, katera je bila polna svinjskega mesa. Na ta način sta mirno šla mimo carinikov ter srečno prinesla dragocen zaklad v Benetke, kjer ga je sprejel dož in vse beneško ljudstvo z velikim slavjem. Naravno, da so si Benečani takoj izbrali novega zaščitnika, svetega Marka, hkrati pa sklenili, da mu postavijo veličastno cerkev. Markova cerkev, v kateri še danes počivajo svetnikove kosti pod glavnim oltarjem, je veličastno umetniško delo, ki se zlasti odlikuje po lepoti barvanega mramorja in blestečih zlatih mozaikih.

Simbol evangelista, leva s perutnicami, so si Benečani izbrali za svoj grb. Večkrat nosi grb leva s široko razprtim perutnicami, kar pač pomeni izredni dvig beneške republike. Večkrat so prideljeni osnovni sliki grba razni spomeniki, parniki, orožja itd. Na beneških ozemljih v Orijentu in Dalmaciji so se dvigali Markovi levi, ne le kot simbol beneške oblasti, marveč tudi visoke beneške kulture. O vsem tem pa so danes ostale le besede.

ADVERTISE
in "GLAS NARODA"

SLOVANSKA KRI V NEMŠKIH VODITELIJIH

V nadzornem odseku nemškega parlamenta, ki posluje tudi po razpustu zbornice in ima nalog, da nadzoruje svobodo volitev in kandidatur, je prišlo te dni do izredno zanimive kontroverze med narodnim socialisti in socialni demokrati. Znano je, da je v sodobni Nemčiji zelo v modi čista nordijska rasa in razni genealogi imajo čeden zaslužek, ki po naročilu stikajo v vrstah prednikov raznih političnih vodij, da bi našli neprekinjeno rodovno zvezo noter do bojevnikov v slavnem Tevtoburškem gozdu. V Nemčiji ni nič nenavadnega, da imajo odličnjaki v svojem rodovniku precej židovske primesi, kar danes marsikomu ne hodi prav, ker mu ne sodi v politični koncept rasistične zablode.

Hitlerjevci, ki so postavili načelo izbrane nemške plavolase pasme in jo določili za nadvlado na vsem božjem svetu, so v omenjenem odseku napadli predsednika Loebeja, ga opsovali po svojem običaju kot umazanega Žida in mu onemogočili poslovanje. Vodja te batalje je bil poslanec dr. Frank, ki bi najbrž tudi sam pokazal svoje nenemško pokolenje, bržko bi nekoliko posvetil v vrsto njegov pradedov. Zaradi izpremembe pa so si Nemci to pot očitali slovansko poreklo in omenjeni dr. Frank je izzval spopad z Loebejem, češ, da je ta imenoval samega Adolfa Hitlerja "Slovaka s krvavimi rokami". Loebe se prav originalno brani, da so krvave roke gola izmišljotina, da pa je Hitler označil res z izrazom "Slovenier". Do tega da je bil upravičen, ker je znano, da Hitler nenemškega izvora.

Hitler morda res ni čisto nemško ime; razen tega ima mož sorodnike na Češkoslovaške, pa tudi v Jugoslaviji nekateri ljudje nosijo to ime, dasi bi najbrž protestirali, ako bi jih kdo hotel spraviti v zvezo z današnjim kancelarjem. Nam Slovanom ne služi v posebno čast, da je med Nemci toliko sto tisočev ljudi z našimi imeni, pojasniti pa se da ta okoliščina s tem, da se je naš živelj močno selil v nemške dežele ter je kot socialno in gospodarsko šibkejša manjšina izgubil svojo narodnost. Na drugi strani pa tudi številna imena Čehov, Poljakov, Slovencev in Hrvatov pričajo o množicah Nemcev, ki so se raznarodili v slovanski sredi. Iskati v takih zamotanih etičnih prilikah čisto germansko pleme je možno tvegana stvar, toda hitlerjevski program je ravno dovolj pester, da mu en nesmisel ne more prav nič škodovati.

Hitler sam je črnolas Bajuvarec in v njegovi ožji okolici je za čudo malo "germanskih" plavolascev. Tudi se Hitler med prusaškimi severnjaki ne čuti ravno dobro, zato zelo nerad zapušča svoj južnonemški Muenchen. Med voditelji hitlerjevstva skoro res ni najti imen, ki vsi izhajajo iz številne vestfalske poljske emigracije ali pa iz sleških industrijskih krajev, kamor je poljski živelj dodajal jedro industrijskega delavstva.

Več ko smešno je tedaj, da bi izraza "Slovak" in "Slovenier" naenkrat služila za kompromitantno psovko, ko so nosili poštena slovanska imena mnogi najpomembnejši možje nemškega naroda. Še Lessingov oče je nosil lepi lužiškosrbski priimek Lesnik in slavni sin se mu je rodil, ko je oče pasel duše v lužiškem Kamjencu. Iz predvojne nemške diplomacije so nam znani plemiči Posadovsky, Lichnowsky, Tschirschky, danes pa zastopa Nemčijo v Ženevi gospod Nadolny — kot naslednik Dufoura Ferroncea! — v Moskvi pa je še nedavno služboval svetnik nemškega veleposlaništva von Twardowsky. Primeri gredo v tisoče in tisoče, da prav za prav niso nikaka senzacija, marveč skoro pravilo. V Avstriji, ki menda obstoja nje prebivalstvo po polovici iz ljudi s tujimi, nenemškimi imeni, je stvar še daleko hujša. V dunajski vladi sedita dva ministra s slovenskimi imeni: Jakoncig, ki si je usvojil italijanski način pisave, in Schuschnigg, ki mu je bolj po godu kopičenje soglasnikov po nemškem običaju. Malo pred nima sta sedela v vladi še čisto sveži "Nemec" Šumi in ponemčeni Čeh Slama. — Avstrijski Babilon se vidi jasno iz dogodka, ki se je nedavno pripetil v Draždanah. Neki dunajski nogometni klub je bil povabljen, da odigra tekmo z nekim saškim klubom. Sledniji je čakal goste na kolodvoru in je bil prestrašen, ko je dunajski kapetan klical svoje zveste in jih predstavljal: Uridil, Čižek, Sindelar, Šestak, Zdjarsky itd. Čisto skrušeni so Sasi vprašali: — "Ali ni morda pomota, gospoda? Zdi se nam, da smo povabili Dunajčane, ne Čehoslovake...."

Nemci so res do smešnosti čudni v svojem bolestnem narodnostnem fanatizmu. Na eni strani je njihovo glavno načelo raznarodovati tujerodce, na drugi strani pa potem z lučjo iščejo čiste nordijske rase in si očitajo slovaško ali celo slovensko pokolenje. Po svetovni vojni se je nemški raznarodovalni veleobrat znatno skrčil in za bodoče je poskrbljeno, da se Slovani ne bodo več izgubljali v nemškem morju, tako da bo nemška pasma lahko ohranila vsaj ono seneo čistoče, ki si jo je doslej še ohranila.

TEŽAVE V NIZOZEMSKI INDIJI

Upor v nizozemski vojni mornarici, vsidrani v malajskih vodah, ni samo epizodnega značaja, temveč spada v niz izgredov, ki v zadnjem času zopet resno vznemirjajo nizozemsko posest v Indijskem oceanu. Po vseh otokih nizozemske krone, zlasti pa po zapadni obali otoka Sumatre, kjer je tudi prišlo do upora, se potikajo sumljivi elementi, ki so bili po večini že zapleteni v upora leta 1926, ter pozivajo domačine k novemu uporu. V tej agitaciji s posebno vnemo sodelujejo tudi ženske.

Nemiri v vojni mornarici so sicer drugačne vrste, imajo pa iste vzroke kakor izgredi na kopnem. V obeh primerih so uporniškega gibanja v prvi vrsti krive slabe gospodarske razmere, ker se pozna gospodarska kriza tam daleč v Indijskem oceanu. Evropskemu kolonijalnemu uradništvu je nizozemska vlada že z novim letom znižala dohodke za 17 odstotkov, za 1. feb. pa je bila napovedana tudi redukcija za plače mornariškega osobja. Ta napoved je bila neposreden povod za protestne nastope mornarice, ki se na vročih indijskih tleh kaj lahko izprevržejo v revolucionarna dejanja. Na Javi je prišlo tudi že večkrat do incidentov med domačimi vojaki in evropskimi častniki, tako da so pristojne oblasti smatrale za potrebno pomnožiti tamošnje posadke z oddelki vojaštva iz Evrope. Posebno neprijetno je za nizozemske oblasti dejstvo, da netijo nezadovoljstvo v veliki meri tudi evropski priseljenci, ki so zaradi krize prišli ob zaslužek. Oblasti so proti njim v tem težji situaciji, ker nimajo zakonitega oslona, da bi jih poslale nazaj v Evropo.

Res pošilja Nizozemska tudi v kolonije težke milijone za borbo proti brezposelnosti, toda te podpore gredo le v mali meri v korist brezposelnemu delavstvu ali evropskemu velepodjetniku, temveč večinoma v vas k domačemu malemu kmetu, ker se nizozemske oblasti zavedajo, da jim predvsem od tam grozi nevarnost in da je treba zato v prvi vrsti zadovoljiti te množice po deželi. Domači proletarijat se je zaradi krize v veliki meri preselil iz velepodjetij v mestu nazaj na deželo, je obnovil tam hišno industrijo, ki je bila v prejšnjih generacijah že zelo cvetoča, a je kasneje vedno bolj propadala.

Proizvodnja te hišne industrije tvori nekako protiutež japonski industriji, ki je zadnje čase naravnost poplavila nizozemsko indijsko otočje, kar je tudi eden glavnih vzrokov gospodarskega propadanja teh kolonij. Nizozemski trg se nahaja na prvem mestu med onimi, katere je preplavila japonska produkcija, odkar jo je kitajski bojkot iztisnil z ogromnega kitajskega ozemlja. V celi vrsti industrijskih predmetov, predvsem v oblačilni industriji, je japonska industrija že čisto izpodrinila evropsko. Zato kolonijalna uprava prav rada vidi in tudi na vso moč podpira domače prebivalstvo, ki se počasi vračanazaj k zapuščenim statvam in predilnim stolom.

Vse to pa naravno ni prav nič po ga japonskega imperija. Zato najbrž niso brez podlage vesti, da so izgredi zadnjih tednov v veliki meri delo japonskih agentov

Kdo si ne želi domov?

VSAKDO lahko sedaj z malimi stroški potuje v domovino in se neovirano vrne nazaj.

Moderni parniki Vam nudijo vso postrežbo, in kdor je od veščega zastopnika pravilno poučen, mu je potovanje zabava.

Pri nas lahko kupite vozne liste za vse parnike.

Vsa pojasnila za dobavo potnih listov, affidavitov; če želite dobiti sorodnika iz starega kraja, kakor tudi vse druge informacije, damo vsakomur brezplačno.

Pišite nam!

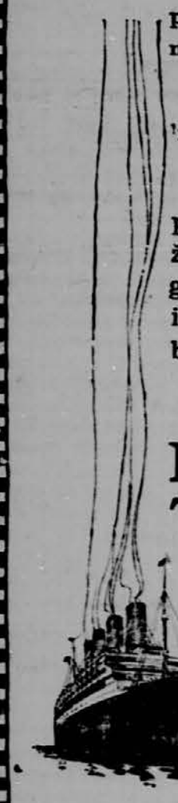

Metropolitan Travel Bureau
(FRANK SAKSER)
216 West 18th Street
New York, N. Y.

Mi zastopamo vse parobrodne družbe.

NAJMLAJŠA REPUBLIKA V TIHEM OCEANU

S proglasitvijo neodvisnosti Filipinskih otokov je nastala v Tihem oceanu nova republika. Predsednik Hoover je vložil sicer svoj veto, pa nič ni pomagalo. Skupina Filipinskih otokov je postala teritorij Zedinjenih držav l. 1898, ko je ameriški admiral Dewey uničil špansko vojno brodovje pod poveljstvom admirala Montoja. — Ameriška vlada je kupila takrat Filipinske otoke od Španije za 15 milijonov dolarjev. Od takrat je otočje neprestano v revolucijonarni vihri, ena vojna je sledila drugi, delali so se poskusi s parlamentarno vlado in vsaj z delno nadvlado ter končno z zmagovitim pokretom za popolno neodvisnost. — Filipinski otoki so bili znani Evropi šele, ko jih je odkril Portugalec Ferdinand Magellan leta 1521.

Prebivalstvo teh otokov je zelo pestro in nemirno. Izmed 12 in pol milijona prebivalcev sta sicer dve tretjini katoliške vere, kar pa ne igra posebne vloge, kajti na drugi strani obstoja prebivalstvo iz 43 etnografskih skupin z 200 različnimi plemeni, ki govore 100 jezikov in narečij. Važno skupino tvorijo Mori, pleme mohamedanske vere z lastnim sultanom. Filipinci, kakor se imenujejo poedini prebivalci otokov, so politično zelo napredni ljudje in takoj po porazu Špancev so se združili v borbi za narodno svobodo. Za presidenta so si izbrali takrat Aguinalda in začeli so se boriti proti svojemu novemu pokrovitelju. Nad dve leti so trajali krvavi boji in polegli so se šele po Aguinaldovi aretaciji.

Od takrat je preizkusila ameriška vlada vse metode, da bi si podvrgla bojevito prebivalstvo otočja. Vedno je pa naletela na odpor in na nepremagljivo željo po samostojnosti, ki so jo zdaj Filipinski otoki končno tudi dobili. — Ameriški državniki in poznavalci razmer se pa boje, da prebivalstvo otokov zaradi svoje pestrosti v narodnostnem in jezikovnem pogledu še ni zrelo za samostojno življenje.

Hud nasprotnik samostojnosti Filipinskih otokov, ki je imel tudi velik vpliv na predsednika Hoovera in zaslugo za njegov veto, je sedanji ameriški državni tajnik za zunanje zadeve Stimson. On je bil volji Japoncem, ki v malajskem otočju ne vidijo le dobrega tržišča za svojo industrijo, marveč ga smatrajo že danes za važen del bodočeod leta 1927. generalni guverner Filipinskih otokov in sicer do leta 1929., ko je bil poklican v Hooverov kabinet. Stimson je svoj čas izjavil, da Filipinci v resnici samostojnosti sploh nočejo, temveč da o nji samo govore. Pismeno se je tudi izrazil, da se boji morebitnega gospodarskega kaosa in politične anarhije na otokih, če bi se Zedinjene države odrekle upravi otokov, ki jih jih utegnile zasesti druge velesile, po vsej verjetnosti Kitajska ali Japonska. Po smernicah novega zakona morajo zakonodajalci Filipinskih otokov izdelati ustavo in jo mora glasovati prebivalstvo in potrditi predsednik Zedinjenih držav.

Zedinjene države so izjavile, da so pripravljene čez 10 let prepustiti Filipinske otoke popolnoma prebivalstvu samemu, imajo pa pravico vzdrževati na otokih vojaške in mornariške stanice, obenem se pa obvežejo, da bodo izposlovale otokom mednarodno nevtralnost. Za svojo neodvisnost se morajo Filipinci zahvaliti svetovni gospodarski krizi. Torej je le nekdo na svetu, ki mu je prišla ta vražja kriza prav. Ameriško poljedelstvo se hoče namreč zavarovati pred konkurenco filipinskih poljedelskih pridelkov. Če bi ne bilo teh zakulisnih računov, bi ameriški kongres ne šel tako gladko preko Hooverovega veta. Filipinci, ki so se pod Aguinaldovim vodstvom tako izkazali v borbi za neodvisnost, so si izbrali zdaj za voditelja senatorja Menuela Querzona, ki bo najbrž izvoljen tudi za prvega predsednika te najmlajše republike.

JAN KOŽELUH V BLAZNICI

Jana Koželuha, ki je bil pred nekaj leti najboljši tehniški mojster Čehoslovaške in so ga v tem svojstvu prištevali med desetorico prvakov na svetu, je te dni dobil takšen živčni napad, da so ga morali oddati v bolniško umobolnico pri Pragi. Jan Koželuh je brat Karla Koželuha, ki je zdaj profesijonalni igralec tenisa.

POZOR

Naša zaloga Blaznikovih Pratik je pošla. — V zalogi imamo še Slovensko-Ameriški Koledar, ki stane samo 50 centov.

Uprava Glas Naroda

Koledar l. 1933

Vsebuje poleg spisov dveh naših pisateljev Trohe in Rupnika tudi pesmi Johna Bukovinskega, opis našega "Severnega romarja" Planinška, par krasnih povesti, poučne članke iz zemljepisja, naravoslovja in zgodovine ter nešteto drugih zanimivosti.

Cena 50c

Vpoštevajoč slabe gospodarske razmere, smo ga tiskali le omejeno število. Vemo, da boste popolnoma zadovoljni z letošnjim koledarjem in zaradi tega ne odlašajte, pač ga naročite še danes.

TEH 160 STRANI ZANIMIVEGA ČTIVA, SLIK, POUKA IN NASVETOV JE VREDNIH ZA VSAKEGA 50 CENTOV

Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York, N. Y.

Pri naročilih za več kot $1.— damo 30% popusta

V SLUČAJU, DA NAM KAKE KNJIGE ZMANJKA, S PRIDRŽUJEMO PRAVICO, POSLATI DRUGE SLIČNE VSEBINE

POUČNE KNJIGE
RAZNE POVESTI IN ROMANI
PESMI IN POEZIJE

KNJIGARNA "GLAS NARODA"

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
216 West 18th Street, New York

: : ZEMLJEVIDI : :
MOLITVENIKI
: : : IGRE : : :

MOLITVENIKI

SVETA URA
v platno vez. .90
v fino usnje vez 1.50
v najfinejše usnje vez 1.80
v najfinejše usnje trda vez 1.80

SKRBI ZA DUŠO
v platno vez. .90
v fino usnje vez 1.50
v najfinejše usnje vez 1.80

RAJSKI GLASOVI
v platno vez. .80
v usnje vez. 1.20
v fino usnje vez. 1.50
v najfinejše usnje vez. 1.60

KVIŠKU SRCA
v imitirano usnje vez. .60
v usnje vez. .80
v fino usnje vez. 1.—
v najfinejše usnje vez. 1.20
v najfinejše usnje trda vez 1.50
v bel celluloid vez. 1.20

NEBESA NAŠ DOM
v ponarejeno 1.—
v najfinejše usnje vez 1.50
v najfinejše usnje trda vez 1.80

MARIJA VARHINJA
fino vez 1.20
v fino usnje 1.50
v najfinejše usnje trda vez 1.60

Hrvatski molitveniki:

Utjeha jstarosti, fina vez. 1.—
Slava Bogu, a mir ljudem, fina vez 1.50
najfinejša vez 1.60
Zvončec nebeski, v platno .80
fina vez 1.—
Vienac, najfinejša vez 1.60

Angleški molitveniki:

(za mladino)

Child's Prayerbook:
v barvaste platnice vezano .30
v belo kost vezano 1.10

Come Unto Me .30
fino vezano .35

Key of Heaven:
fino vezano .35
v usnje vezano .70
v najfinejše usnje vezano 1.20

(ZA ODRASLE)

Key of Heaven:
v celoid vezano 1.20
v celoid najfinejši vez 1.50
v fino usnje vezano 1.50

Catholic Pocket Manual:
v fino usnje vezano 1.30

Ave Maria:
v fino usnje vezano 1.40

POUČNE KNJIGE

Angleško slovensko berilo 2.—
Amerika in Amerikanci (Trunk) 5.—
Angeljska služba ali nauk kako se naj streže k sv. maši .10
Boj odločilnim boleznim .75
Cerkniško jezero 1.20
Domači živinozdravnik broširano
Domači zdravnik po Kualpu: broširano 1.25
Domači vrt 1.20
Govedoreja 1.50
Gospodinjstvo 1.20
Hitri računar .75
Jugoslavija (Melik) I. zvezek 1.50
2. zvezek, 1—2 snopič 1.80
Kletarstvo (Skalicky) 2.—
Kratka srbska gramatika .30
Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov .30
Kako se postane državljan Z. D. .25
Kako se postane ameriški državljan .15
Knjiga o dostojnem vedenju .50
Kuhična Računica .75
Liberalizem .50
Materija in energija 1.25
Mlada teta dr. Janeza Ev. Kreka .75
Mladeničem, I. zv. .50
II. zv. .50
(Oba skupaj 90 centov)
Mlekarstvo 1.—
Nemško-angleški tolmač 1.40
Nasveti za hišo in dom 1.—
Najboljša slov. Kuharica, 668 str. lepo vez. (Kalinšek) 5.—
Nemščina brez učitelja:
1. del .30
2. del .30
Največji tajnik ljubiteljih in drugih plesov .75
Ojačen beton .50
Obrtno knjigovodstvo 2.50
Perotninarstvo, broširano 1.50
Pravila za olike .65
Pslihične motnje na alkoholski podlagi .75
Praktični računar .75
Pravo in revolucija (Pitamic) .30
Predhodniki in idejni utemelji ruskega idejalizma 1.50
Radio, osnovni pojmi iz Radio tehnike, vezano 2.—
broširano 1.75
Računar v kronski in dinarski veljavi .75
Ročni slov. italijanski in italijanski-slovenski slovar .90
Solnčenje .50
Slovenska narodna mladina (obsega 452 strani) 1.50
Spretna kuharica, trdo vezana 1.45
Sveto Pismo stare in nove zaveze, lepo trdo vezano 3.—
Sadno vino .40
Sadje v gospodinjstvu .75
Spolna nevarnost .25
Učbenik angleškega jezika trdo vez. 1.50
broširano 1.25
Uvod v filozofijo (Veber) 1.50
Veliki slovenski spisovnik: zbirka pisem, listin in vlog za zasebnike in trgovce 1.25
Veliki vsevedež .80
Voščilna knjižica .50
Zbirka domačih zdravil .60
Zdravilna zelišča .40
Zel in plevel, slovar naravnega zdravilstva 1.50
Zgodovina Umetnosti pri Slovencih, Hrvatih in Srbih 1.90
Zdravje mladine 1.25
Zdravje in bolezen v domači hiši, 2 zvezka 1.20
Zgodovina Srbov, Hrvatov in Slovencev (Melik) II. zvezek .80
Prerokovalne karte 1.—

POVESTI in ROMANI

Agitator (Kersnik) broš. .80
Andrej Hofer .50
Beneška vedeževalka .35
Belgrajski biser .35
Beli mecen .40
Bele noči, mali junak .60
Božično darovi .35
Božja pot na Bledu .20
Božja pot na Šmarni gori .20
Cankar:
Grešnik Lenard, broš. .70
Mimo življenja .80
Moje življenje .75
Romantične duše .60
Balkansko-Turško vojska .80
Balkanska vojska, s slikami .25
Boj in zmaga, povest .20
Blagajna Velikega vojvode .60
Boy, (roman) .65
Burska vojska .40
Beatin dnevnik .60
Čarovnica .25
Cvetina Borograjska .45
Cvetke .25
Čebelica .25
Črtice iz življenja na kmetih .35
Drobiz, in razne povesti — Spisal Miličinski .60
Darovana, zgodovinska povest .50
Dekle Eliza .40
Dalmatinske povesti .35
Dolga roka .50
Do Ohrida in Bitolja .70
Doli z orožjem .50
Dve sliki: — Njiva; Starka (Meško) .60
Devica Orleanska .50
Duhovni boj .50
Dedek je pravil; Marinka in Skrateljeki .40
Elizabeta .35
Fabijola ali cekev v Katakombah .45
Fran Baron Trenk .35
Filozofska zgodba .60
Fra Diavolo .50
Gospodarica sveta .40
Gostilne v stari Ljubljani .60
Grška Mytologija 1.—
Gusarji .75
Gusar v oblakih .80
Hadži Murat (Tolstoj) .40
Heti papeža, vez. 1.—
Hektorjev meč .50
Hedvika .40
Hudi časi, Blage duše, veseloigra .75
Helena (Kmetova) .40
Hudo Brezdno (11. zv.) .35
Humorske, Groteske in Satire, vezano .80
broširano .60
Idet g. Broučka 1.20
Izbrani spisi dr. H. Delonca .60
Iz tajnosti prirode .50
Iz modernega sveta, trdo vez. 1.60
Izbrani spisi dr. Ivan Meringer:
2 zvezka 1.50
Igračke, broširano .80
Igralec .75
Jagnje .30
Janko in Metka (za otroke) .30
Jernač Zmagovač, Med plazovi .50
Jutri (Strug) trdo vez .75
broš. .60
Jurčičevi spisi:
Popolna izdaja vseh 10 zvezkov, lepo vezanih 10.—
6. zvezek: Dr. Zober — Tugomer broširano .75
Juan iMserija (Povesti iz španskega življenja .50
Kako se sem jaz likal (Alešovec) I. zvezek .60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) II. zv. .60
Kako sem se jaz likal (Alešovec) III. zvezek .60
Korejska brata, povest iz misijonov v Koreji .30
Krvna osveta .30
Kmečki punt (Šenoa) .60
Kuhinja pri kraljici gosji nožici .50
Kaj se je Markaru sanjalo .25
Kazaki .60
Križev pot patra Kupljenika .70
Kaj se je izmislil dr. Oks .45
Levstikovi zbrani spisi .90
1. zv. Pesmi: Ode in elegije; Sonetje; Romance, balade in legende; Tolmač (Levstik .70
5. zv. Slika Levstika in njegove kritike in polemike .70
Ljubljanske slike, Hišni lastnik, Trgovec, Kupčijski stražnik, Uradnik, Ježični doktor, Gostilničar, Klepetulje, Natakarca, Duhovnik, itd. .60
Lov na ženo (roman) .80
Lucifer 1.—
Marjetica .50
Materina žrtev .50
Moje življenje .75
Mali Lord .80
Miljonar brez denarja .75
Maron, krščanski deček iz Libanona .25
Mladih zanikernežov lastni životopis .75
Mlinarjev Janez .50
Musolino .40
Mrtvi Gostač .35
Mali Klatež .70
Mesija .50
Malenkosti (Ivan Albrecht) .25
Mladim srcem, Zbirka povesti za slovenska mladino .25
Misterija, roman 1.—
Možje 1.50
Na različnih potih .40
Notarjev nos, humoreska .35
Narod, ki izmira .40
Naša vas, II. del, 9 povesti .90
Nova Erotika, trdo vez .70
Naša leta, trda vez .70
broširana .50
Na Indijskih otokih .50
Naši ljudje .40
Nekaj iz ruske zgodovina .35
Na krvavih poljanah, Trpljenje in strahote z bojnih pohodov bivšega slovenskega polka 1.50
Ob 50 letnici Dr. Janeza E. Kreka .25
Onkraj pragozda .80
Odkritje Amerike, trdo vezano .60
mehko vezano .50
Praprečanove zgodbe .35
Pasti in zanki .25
Pater Kajetan 1.—
Pingvinski otok .80
Povest o sedmih obešenih .50
Pravica kladiva .50
Pabirki iz Roža (Albrecht) .25
Pariški zlatar .35
Prihajač, povest .60
Požigalec .25
Papežinja Fausta 1.60
Povesti, pesmi v prozi (Baudelaire) trdo vezano 1.—
Po strani klobuk .50
Plat zvona .40
Pri stricu .35
Prst božji .30
Patria, povest iz irske junaške dobe .30
Prva ljubezen .50
Po gorah in dolinah .30
Pol litra vipavca .60
Poslednji Mohikanec .30
Pravljice II. Majar .30
Predtržani, Prešern in drugi svetniki v gramofonu .25
Prigode čebelice Maje, trda vez 1.—
Pšice solnčke, trda vez .75
Pred nevihto .35
Popotniki .60
Poznava Boga .30
Pirhi .30
Povodnj .30
Praški judek .25
Prisega Huronskega glavarja .30
Pravljice in pripovedke (Košutnik) 1. zvezek .40
2. zvezek .40
Prvic med Indijanci .30
Preganjanje indijanskih misjonarjev .30
Robinzon .50
Robinzon Crusoe .60
Revolucija na Portugalskem .30
Rdeča in bela vrtnica, povest .30
Rdeča megla .70
Rdeča kokarda 1.25
Seržant Diavolo, vez. 1.60
Slovenski šaljivec .40
Slovenski Robinzon, trd. vez. .75
Stric Tomova koča .50
Sueški invalid .35
Skozi širno Indijo .50
Sanjska knjiga, mala .60
Sanjska knjiga, velika .90
Sanjska knjiga, (Aranžska) 1.50
Spomini Jugoslovanskega dobrovoljca, 1914—1918 1.25
Sredozimci, trd. vez. .60
broš. .40
Strasote vojne .50
Stiri smrti, 4. zv. .35
Smrt pred hišo .65
Stanley v Afriki .50
Spomin znanega potovalca 1.50
Stritarjeva Antologija, broš .80
Sisto Sesto, povest iz Abrucev .30
Sin medvedjega lovca, Potopisni roman .30
Študent naj bo, V. zv. .35
Sveta Notburga .35
Spisje, male povesti .35
Stezosledec .30
Sopek Samotarke .35
Sveta noč .30
Svetlobe in sence 1.20
Slike (Meško) .60
Spake, humoreska, trda vez. .90

SHAKESPEAREVA DELA:

Machbet, trdo vez .90
broširano .70
Othelo .70
Sen Kresne noči .70

Splošna Knjižnica:

Št. 1. (Ivan Albrecht) Ranjena gruda, izvirna povest, 104 str., broširano .35
Št. 3. (Ivan Rozman) Testament ljudska drama v 4 dej., broš. 105 strani .35
Št. 4. (Cvetko Golar) Poletne klasje, izbrane pesmi, 184 str., broširano .50
Št. 6. (Novak) Ljubosumnost .30
Št. 7. Andersonove pripovedke. Za slovensko mladino priredila Utva. 111 strani, broš. .35
Št. 8. Akt štev. 113 .75
Štev. 9. (Univ. prof. dr. Franc Weber.) Problemi sodobne družbe, 347 strani, broš. .70
Št. 10. (Ivan Albreht). Andrej Ternoue, reljefna karikatura in minulosti, 55 str., broš. .25
Št. 11. (Pavel Golia) Peterčkove poslednje sanje, božična povest
Št. 12. (Dr. Karl English) Denar narodno-gospodarski spis, poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš. .80
Št. 12. (Fran Milčinski) Mogočni prstan, narodna pravljica v 4. dejanjih, 91 str., broš. .30
Št. 14. (Dr. Karl English) Denar, narodno-gospodarski spis poslovenil dr. Albin Ogris, 236 str., broš. .80
Št. 15. Edmond in Julka de Goncourt, Renee Mauperin .40
Št. 16. (Janka Šamec) Življenje, pesmi, 112 str., broš. .45
Št. 17. (Prosper Marimee) Verne duše v vicah, povest, prevel Mirko Pretnar, 80 stra. .30
Št. 19. (Gerhart Hauptman) Potopljeni zvon, dram. bajka v petih dejanjih, poslovenil Anton Funtek, 124 strani, broš. .50
Št. 20. (Jul. Zeyer) Gompači in Komonasaki, japonski roman, iz češčine prevel dr. Fran Bradač, 154 strani, broš. .45
Št. 21. (Frilolin Žolna) Dvanajst kratkočasnih zgodbic, II., 73 str. broš. .35
Št. 22. (Tostoj) Kreutzerjova sonata .30
Št. 23. (Sophokles) Antigone, žalna igra, poslov. C. Golar, 60 str. broširano .30
Št. 24. (E. L. Bulwer) Poslednji dnevi Pompejev, I. del, 355 str., broš. .90
Št. 25. Poslednji dnevi Pompeja, II. del .90
Št. 26. (L. Andrejev) Črne maske, poslov. Josip Vidmar, 82 str. broš. .35
Št. 27. (Fran Erjavec) Brezposelnost in problemi skrbstva za brezposelne, 80 str., broš. .35
Št. 29. Tarzan sin opic, trdo vez. 1.20
Št. 31. Roka roko .25
Št. 32. Živeti .25
Št. 35. (Gaj Salustij Krisp) Vojna z Jugurto, poslov. Ant. Dokler, 123 strani, broš. .50
Št. 36. (Ksaver Meško) Listki, 144 strani .65
Št. 37. Domače živali .30
Št. 38. Tarzan in svet 1.—
Štev. 39. La Boheme .90
Št. 47. Misterij duše 1.—
Štev. 48. Tarzanove živali .90
Štev. 49. Tarzanov sin, trd vez 1.20
Št. 50. Silka De Graye 1.20
Št. 51. Slov. balade in romance .80
Št. 54. V meležu 1.—
Št. 55. Namišljeni bolnik .50
Št. 56. To in onkraj Sotle .30
Št. 58. Glad (Hamsun) .90
Št. 59. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, I. del 1.—
Št. 60. (Dostojevski) Zapiski iz mrtvega doma, II. del 1.—
Št. 61. (Golar) Bratje in sestre .75
Št. 62. Idijot, I. del (Dostojevki .90
Št. 62. Idijot, II del .90
Št. 64. Idijot, III. del .90
Št. 65. Idijot, IV. del .90
Vsi 4 deli 3.25
Št. 66. Kamela, skozi uho sivanke, veseloigra .45
Slovenski pisatelji II. zv.: Potresna povest, Moravske slike, Vojvoda Pero i Peršca, Črtice 2.50
Tigrovi zobje 1.—
Tik za mrtvo .70
Tatič, (Bevk), trd. vez. .75
Tri indijanske povesti .30
Tunel, soc. roman 1.20
Trenutki oddiha .50
Turki pred Dunajem .30
Tri legende o razpelu, trd. vez. .65
Tisoč in ena noč (Rape) vez. mala izdaja 1.—
Ugrabljeni milijonar 1.20
V krempljih inkvizicije 1.30
V robstvu (Matičič) 1.25
V gorskem zakotju .35
V oklepnjaku okrog sveta:
1. del .90
2. del .90
OBA SKUPAJ 1.60
Veliki inkvizitor
Vera (Waldova), broš. .35
Vojska na Balkanu, s slikami .25
Ertnar, (Rabindranath Tagore), trdo vezano .75
broširano .60
Volk spokornik in druge povesti 1.—
trdo vezano 1.25
Vojni, mir ali poganstvo, 1. zv. .35
V pustiv je šla, III. zv. .35
Valentin Vodnika izbrani spisi .30
Vodnik svojemu narodu .25
Vodnikova pratika l. 1927 .50
Vodnikova pratika l. 1928 .50
Vodniki in preporoki .60
Zmisel smrti .60
Zadnje dnevi neverečnega kralja .60
Za kruhom, povest .35
Zadnja kmečka vojska .75
Zadnja pravda, vez. .70
Zgodovina o nevidnem človeku .35
Zmaj iz Bosne .70
Življenje slov. trpina, izbrani spisi Aleškovec, 3. zv. skupaj 2.50
Zlatokopi .20
Ženini naše Koprnele .45
Zmote in konec gdč. Pavle .45
Zbirka narodnih pripovedk:
I. del .40
II. del .40
Znamenje štirih (Doyle) .50
Zgodovinske anekdote .30
Z ognjem in mečem 3.—
Zločin in kazen:
I. in II. zvezek 1.—
vezana 1.25
Zgodbe Napoleonovega huzarja .60
vezana .80
Zgodbe slovanske literature .70
Zlati pantar .80

ZBIRKA SLOVENSKIH POVESTI

1. zv. Vojnomir ali poganstvo .35
2. zv. Hudo brezdno .35
3. zv. Vesele povesti .35
4. zv. Povesti in slike .35
5. zv. Študent naj bo. — Naš vsakdanji kruh .35

SPISI ZA MLADINO (GANGL)

3. zv. trdo vezano. Vsebuje 12 povesti .50
4. zv. trdo vezano. Vsebuje 8. povesti .50
5. zv. trdo vezano. Vinski brat .50
6. zv. trdo vezano. Vsebuje 16 povesti .50

IGRE

Beneški trgovec, Igrokaz v 5. dejanj .60
Cyran de Bergerac, Herlična komedija v petih dejanjih. Trdo vezano 1.70
Edela, drama v 4. dej. .60
Gospa z morja, 5. dej. .75
Lokalna železnica, 3. dej. .50
Marta, Semenj - Richmondu, 4. dejanja .30
Ob vojski, Igrokaz v štirih slikah .30
Toničkove sajne za Miklavšev večer, Mladinska igra s petjem v 3. dejanjih .60
R. U. R. Drama v 3. dejanjih s predigro, (Čapek), vez. .45
Revizor, 5. dejanj, trda vezana .75
Za križ in svobodo, Igrokaz v 5. dejanjih .35
Ljudski oder:
4. zv. Tihotapec, 5. dejanj .60
5. zv. Po 12 letih, 4. dejanja .60
Zbirka ljudskih iger:
3. snopič. Mlin pod zemljo, Sv. Neža, Sanje .60
13. snopič. Vestalka, Smrt Marije Device, Marijin otrok .30
14. snopič. Sv. Boštjan, Junaška deklica, Materin blagoslov .30
15. snopič. Turki pred Dunajem. Fabjola in Neža .30
20. snopič. Sv. Just; Ljubezen Marijinega otroka .30

PESMI in POEZIJE

Akropolis in Piramide .80
broširano .80
Azazel, trdo vez. 1.—
Balade in romance, trda vez 1.25
Bob za mladi zob, trda vez .40
Kraguljčki (Utva) .65
trdo vezano .80
Moje obzorje, (Gangl) 1.25
Narcis (Gruden), broš. .30
Primorske pesmi, (Gruden), vez. .35
Slutne (Albreht), broš. .30
Poborske poti (Glaser), broš. .30
Oton Župančič:
Sto ugank .50
Vijolica, Pesmi za mladost .60
Zvončki, Zbirka pesnij za slovensko mladino. Trdo vezano .90
Zlatorog, pravljice, trda vez .60

PESMI Z NOTAMI

NOTE ZA KLAVIR

(Pavčič) Slovenska koračnica:
10 zvezkov. Vsak zvezek po .30
10 zvezkov skupaj 2.50
8 mladinskih pesmi (Adamič) .50

NOVE PESMI S SPREMLJEVANJEM KLAVIRJA

Album slov. narodnih pesmi (Prelovec) .80
Šest narodnih pesmi (Prelovec) .80

MEŠANI IN MOŠKI ZBOR

Slovenski akordi (Adamič):
I. zvezek .75
II. zvezek .75
Poslačanski odmevi, II. zv. .45
Ameriška slovenska lira (Holmar) 1.—
Orlovske himne (Vodopivec) 1.20
10 moških in mešanih zborov — (Adamič) .45

MOŠKI ZBOR

Trije moški zbori (Pavčič) — Izdala Glasbena Matica .40
Narodna nagrobnica (Pavčič) .35
Gorski odmevi (Laharnar 2. zv. .45

DVOGLASNO:

Naši himni .50

MEŠANI ZBORI:

Planinka, II. zv. (Sattner) .45
Trije mešani zbori, Izdala Glasbena Matica .45

RAZNE PESMI S SPREMLJEVANJEM:

Domovini, (Foester) .40
Izdala Glasbena Matica
Gorske cvetlice (Laharnar) četvero in petero raznih glasov .45
Jaz bi rad rudečih rož, moški zbor z bariton solom in priredbo za dvospev .20
V pepelnični noči (Sattner), kantatata za soli, zbor in orkester izdala Glasbena Matica .75
Dve pesmi (Prelovec), za moški zbor in bariton solo .20
Kupleti (Grum). Učeni Mihec. — Kranjske šege in navade, Nezadovoljstvo, 3 zvezki skupaj 1.—

PESMARICA GLASBENE MATICE:

1. Pesmarica, uredil Hubad 2.50
2. Koroške slovenske narodne pesmi (Svikaršič) 1. 2., in 3. zv. skupaj 1.—

MALE PESMARICE:

Št. 1. Srbske narodne himne .15
Št. 1a. Što čutiš, Srbine tužni .15
Št. 10. Na planine .15
Št. 11. Zvečer .15
Št. 12. Vasovalec .15
Št. 13. Podoknica .15
Slavček, zbirka šolskih pesmi — (Medved) .25
Lira, srednješolska, 1. in 2. zvezek po .50
Troglasni mladinski zbor primeren za troglasen ženski ali možki zbor. 15 pesmic. (Pregel) 1.—
Mešani in moški zbori (Aljaž) — 3. zvezek: Psalm 118; Ti veselo poj; Na dan; Divna noč .40
6. zvežek: Opomin k veselju; Sveta noč; Stražniki; Hvalite Gospoda; Občutki; Geslo .40
7. zvezek: Slavček; Zaostali ptič; Domorodna iskrica; Pri svadbi; Pri mrtvaškem sprevodu; Geslo .40
8. zvezek: Ti osrečiti jo hoti (mešan zbor); Prijatelji in senca (mešan zbor); Stoji, solnčice stoj; Kmetski hiši .40

CERKVENE PESMI

Domači glasi, Cerkvene pesmi za mešan zbor 1.—
12. Tantum Ergo (Premrl) .50
Mašne pesmi za mešan zbor — (Sattner) .50
12 Pange iLngua Tantum Ergo Genitori. (Foerster) .50
12 Pange Lingua Tantum Ergo Genitori (Gerbič) .50
Hvalite Gospoda v njegovih svetnikih, 20 pesmi na čast svetnikom (Premrl) .40
10 obhajilnih in 2 v častpresv. Srcu Jezusovemu (Grum) .35
Missa in honorem St. Josephi — (Pogačnik) .40
Kyrie .60
K svetemu Rešnjemu telesu — (Foerster) .40
Sv. Nikolaj .60

NOTE ZA CITRE

Koželjski: Poduk v igranju na citrah, 4 zvezki 3.50
Buri pridejo, koračnica .20

NOTE za TAMBURICE

Slovenske narodne pesmi za tamburaški zbor in petje (Bajuk) 1.30
Bom šel na planinco, Podpuri slov. narodnih pesmi (Bajuk) 1.—
Na Gorenjskem je fletno 1.—

RAZGLEDNICE

Newyorške, Različne, dučat .40
Velikonočne, božične in novoletne ducat .40
Iz raznih slovenskih krajev, ducat .40
Narodna noša, ducat .40
posamezne po .05

ZEMLJEVIDI

Stenski zemljevid Slovenije na moč nim papirju s platnenimi pregibi 7.50

Pokrajni ročni zemljevidi:
Dravska Banovina .30
Slovenske Gorice, dravsko ptujsko polje .30
Ljubljanske in mariborske oblasti .30
Pohorje, Kozjak .30
Prekmurje in Medumurje .30
Canada .40
Združenih držav, veliki .40
Mali .15
Nova Evropa .50

Zemljevidi:
Alabama, Arkansas, Arizona, Colorado, Kansas, Kentucky in Tennessee, Oklahoma, Indiana, Montana, Mississippi, Washington, Wyoming, vsaki po .25
Illinois, Pennsylvania, Minnesota, Michigan, Wisconsin, West Virginia, Ohio, New York — Virginia, Ohio, New York — vsaki po .40

Naročilom je priložiti denar, bodisi v gotovini, Money Order ali poštne znamke po 1 ali 2 centa. Če pošljete gotovino, rekomandirajte pismo.

Ne naročajte knjig, katerih ni v ceniku.

Knjige pošiljamo poštnine prosto.

"GLAS NARODA"
216 W. 18 Street
NEW YORK

KRATKA DNEVNA ZGODBA

O KOŽARJIH, PATENTIH IN KONTRABANDARJIH

Stara pestrost podeželskih sejmov se umika modernizmu. Z naših sejmov izginjajo stari originali, eden poslednjih, ki se še drži, je kožar. Na zimskih sejmih jih je zdaj le še nekaj parov. Oblečeni so takorekoč v svojo posebno nošo. Čim starejši so, tembolj oguljene polhovke jim pokrivajo glave. Pravega kožarja, takega, ki kaj drži na svoj stan, si pa sploh ne moremo misliti brez kučme. Plašči nekdanjih kronanih glav, kakor jih poznamo s slik, so nič proti opremi naših kožarjev. Svečani plašči so bili sestavljeni le iz malih kožic. Naši kožarji, patentarji pa se na semanje dneve odenejo v množino kož, ki so jih pokupili na sejmu, ali pa jih prinesejo že z doma na vpogled za oči radovednih kupcev. Po dve in dve koži povežejo pri glavi skupaj, pa si jih spuste preko ramen navzdol, da opaziš možakarja že od daleč, ko se preriva v čudni apaški uniformi skozi množico.

Taki so pa namreč le kožarji — patentarji. Ti imajo pravico do kupčevanja, plačujejo zato gospočini vse potrebne davščine, zato pa nimajo nikjer sitnosti. Poznajo jih orožniki, ne vprašujejo za patent, ne vprašujejo če so kupili kože od lovcev poštenjakov. Saj jih poznajo že desetletja le po poštenih kupčijah in jim zato ne delajo nikakih sitnosti.

Največji škodljivci tem kožarjem poštenjakom so kožarji-kontrabantarji. To so večinoma kmetje, ki imajo svoje domove na samem in kupujejo robo od lovskih tatov. Tak, ki ima namreč slabo vest, se nerad pokaže pred poštenjakom. Kožo, ki jo je odrl ukradeni divjačini, speča zato tudi najraje kar pod roko kožarju kontrabantarju. Takemu je treba seveda robo oddati ceneje, pa nič zato. Lovski dolgoprstnež jo je dobil zastonj, in je ves izkupiček gotov — profit. Sicer pa mora zaslužiti tudi nekaj posredovalec, ki pomaga kontrabantarskemu kožarju, da razpeča blago.

Med najbolj tipičnimi kožarji v vsem našem okolišu je popularni Smrekar Jaka po domače Hribski s Šentjurja pri Litiji. Možak je visoko rasel kakor smrekar in krepak kakor dren. Nihče ne bi sodil, da ima starina za seboj tri četrt stoletja, oziroma jih prav te dni dopolnjuje. Domenila sva se za razgovor, da mi malce pove o kožarskih skrivnostih. Z gorjačo je potrkal ob dogovorjenem času na vrata: "Ste doma?"

— "Veste nisem vajen delati obiskov," se je možakar vljudno branil. Svojo robo je odložil kar na zabojček z drvmi pred pečjo. Tudi ponudeni sedež v mehkem naslonjaču je odklonil z izgovorom: — "Če bom posedal v mehkih stolih, se mi bodo tu suhe kosti na starost kar razerkljale".... In je že vlekel k mizi lesen stol, češ: "Takega sem vajen, in bom kar tu malce posedel, da se ne razvadim."

To mi jih je nato razdiral Hribski Jaka, Škoda, da ne smem povedati vseh, kar jih ima za ušesi. Obljubil sem mu, da vseh ne bo zvedel radovedni svet. Nekaj zadev pa mi je le razložil, kar je doživel v teku dolgih let kot patentni kožar.

Prav nekako pol stoletja je od tega, ko je Jako povabil stari Fakin, ki je bil doma iz litijske soseske, Reke, Fakin je bil eden najbolj znanih in spretnih naših kožarjev. Vedno je imel dovolj kupčije. Poznal je robo in se ni dal oeiganiti nikomur. Tudi sam je ljubil divjačino, in se je spravil večkrat tud sam na lov. Pravice za to ni imel, kakor mnogo drugih tudi ne. Pa pred 50 leti in še več ni bil tak greh, če si stopil na skrivaj v gozd z pihalnikom. Sicer pa je menda to zlato pravilo kožarskega stanu: Dober lovski tat, dober kožar.... Fakini pa so bili že lovski tatje in kožarji kar iz roda v rod. Jaka se spominja treh Fakinov, sina, očeta in starega očeta, ki so barantali s kožami. Pa so živeli kot poštenjaki in dobri kristjani.

— "Vidiš, Jaka.... veselje imaš do kupčije, pa bistre glave si. Lahko boš zaslužil marsikak krajcar, če se lotiš kožarstva...." S temi bedami je vzel Fakin Hribskega v šolo. In je pri njem zvedel vse potrebne nauke in se je nabral vseh znanosti, ki jih rabi kožar. Fakin je bil za Jako osnovna, srednja in visoka šola. Kajti moti se, kdor misli, da kožarju ni treba vedeti ničesar. Ej, le poslušajte nekaj iz nezapisanih naukov kožarjev:

Kožar mora.... pardon!.... O tem nič več! To je pa že poslovna tajnost, in sem Jaku obljubil, da o kožarskih skrivnostih ne povem niti besedice. Saj bi se ta ali oni od vas sam lotil kožarstva. In kako naj bi jaz s tem člankom pomagal dobremu možaku kvariti kupčijo. Saj ima stari Jaka dovolj konkurentov. Za ves srez je sam patentni kožar. Ob sejmskih dneh pa se naklati na naše sejme po pol tucata ali pa celo po 10 kožarjev. Ponajveč so to kožarji iz ribniške doline, z dolenjskih krajev in iz Notranjske.

Prva kožuharska pot mladega Hribskega je bila v Zagorje. Po Fakinovih navodilih je kupoval tamkaj kože. Otovorjen z robo preko ramen je pohajal med sejmarji. Pa ga je ugledal tedanji litijski glavar Gril, ki je bil tudi sam vnet član zelene bratovščine.

Stopil je k mlademu kožarju in ga pobaral: "Ej, fant, tale tvoja lisica se mi pa zdi kaj znana. Ali je nisi pobasal v mojem revirju?..

"Le glej, da ne boš kupoval od lovskih tatov", ga je svaril visoki gospod, ko mu je Jaka pojasnil, da je kupil lisico od lovca poštenjaka. Jaka je dobil nato patent in od takrat je z gosposko v sorodu.

V naših krajih po Zasavju je precej divjačine, največ seveda divjih zajcev. Ampak ti nimajo sedaj prav nobene cene. Ko bi jih dajali ljudje kožarju zastonj, ki ta še ne zaslužil toliko kakor svoje čase. Še pred leti so bile zajčje kože po 24 Din, danes dobiš zanjo komaj 3 Din. Zato se barantanje z zajčjimi kožami ne izplača. Vsak kraj pa nima enako dobre robe. O, Jaka je dober poznavalec in del zasavske kraje v posamezne odseke terve, kje se dobe najboljše kože. — Najboljše lisice so okrog Vač, nadkriljujejo jih pa one s Kumljanskega, to so kraji na pobočjih dolenjskega očaka Kuma. Dehorjev polove največ okrog hiš med Litijo in Kresnicami, posebno okrog Šentjurija in Poganika. Največ in najboljši polh: se dobe v okolici Sv. Gore med Št. Lambertom in Vačami. Po vsej pravici pa bi vsakdo sodil, da je okolica Polšnika poljši paradiž. Saj nam tako izpričuje ime kraja: Polšnik. Pa naši kožarji še niso dobili od tam niti ene poljšje kožice. Zares čudno, kam so dali Polšničarji svoje — polhe! Izmed vse divjačine pa so najbolj cenjene kune. Kožarski slovar jih pozna le pod imenom "mandre". Takih kakor jim ima Jablaniška dolina zlasti v svojem središču v Jablanških Laziših pa ni nikjer drugje.

Sicer je kakovost kože odvisna od raznih drugih okolščin. Če ustreliš žival decembra in januarja, je njena dlaka res prvovrstna. — Preje in pozneje ustreljena je že preredka in zaleže komaj za polovico. S tm pa ni rečeno, da je polovična koža vredna polovico cene. Med kožarji velja pravilo: dobra koža se plača dobro in pošteno, polovična koža pa ni vredna prav nič. Ravno po tem spoznaš dobrega kožarja, ki se kaj razume na svoj poklic. S slabo kožo lahko oslepariš le takega, ki nima o kožarstvu niti pojma. Tak ti bo seveda plačal za slabo kožo ceno, kakor je ravno veljavna na dnevnem trgu za dobre, prvovrstne komade.

Včasih so nosili naši kožarji svojo robo na zagrebške sejme. Zdaj pa stori zanje precej ljubljanski velesejem, kjer se zbirajo na kupčije pri "Divji koži". Podeželski kožarji, ki uvažajo v mesto svojo robo morajo plačati 5 Din od kg uvoženih kož

Veletrgovci poznajo prav dobro svoje dolgoletne zalagače. Zdaj se pozna kriza tudi pri kožarjih, včasih pa je šla kožarska kupčija kaj lepo od rok. Veletrgovec niti ne prebira robe, ki mu jo je ponudil njegov stalni dobavitelj, podeželski kožar. Naš Jaka na primer se je v starih zlatih časih popeljal kar do veletrgovca. Ob časi dobre kapljice sta posedla v razgovoru. Jaka je potegnil iz žepa beležnico in povedal: Imam lisic toliko izvodov in tako kakovosti, pa toliko in takih mander in še nekaj ostale robe. — Veletrgovec mu je verjel, seštel in plačal. Robo pa je dobil še le nekaj dni kasneje. In sta bila zadovoljna oba: kožar in veletrgovec. Danes pa je o, škoda že drugače: kriza!

Pa sem pobaral Jaka, če se je kdaj pr kupčiji kaj unesel. In mi je povedal tisto storijo, ki jo je doživel v Zagorju. Kupoval je kože od treh okoličanov. Razgovor se je vrtel pri poliču. Prevečkrat je prišel na mizo, da je bil Jaka kmalu v rožicah. Takrat pa ne gleda nihče dosti na kupčijo. In so sparili tudi našega kožarja. Preveč je plačal za robo. Ko bi bil dobil vsaj svoje novce nazaj, pa bi bil zadovoljen. Že domov grede, ko se nekoliko streznil, je našel v Litiji kupca, ki bi kupil zagorsko robo. Ampak bi imel Jaka 250 din izgube.

— "Morda pa se bo cena kaj spreobrnila," se je tolažil Jaka. Pa ni bilo nobenega poboljška. Kadar je videl zagorske kože, se je jezil na Zagorje, nase in na pijačo. Ko se je čez nekaj dni ponudila prilika, jih je prodal v izgubo. 500 Din pa je veljalo popivanje med zagorskimi barantači.

Tudi onikrat so ga do dobra sparili. Jaka je kupil na litijskem sejmu nekako tucat "mander". Vložil jih je v vrečo pa jo je dal shraniti prijatelju, ta pa ves vražji, mu je zavohal vrečo.... Čez nekaj dni je prišel Jaka po vrečo in jo je odnesel, ne da bi pomolil vanjo svoj nos. Domov grede se je oglasil pri Jožetu, kjer je sedela večja lovska družba. Na prigovarjaije zelenih tovarišev je Jaka le razvozljal vrečo, da se pobaha z — "mandrami".

Da ste videli te obraze!.... Jakov zaklad se je razkadil.... V vreči so bile le — zajčje kože.

To se je krivil in repenčil Jaka. Pridušal se je na vso moč, da je opeharjen, lovci so ga zbadali, da je ostarel in ne loči več "mandre" od zajca. Smeha in krohota je bila polna soba. Ves jezen je Jaka že vstal, da zapusti zbadljivce. No, pa so mu nato le prinesli pravo vrečo, da se je Jaka lahko pobahal s krasnimi kunami.... Dobro potegavščino pa so zalili z litrom tistega iz kota.

Za zaključek naj povem zabavno prigodo iz kožarskih "krogov". — Oni dan po zadnjem sejmu smo sedeli pri "Urški" med sejmarji. Večino so imeli kožarji, ki so nam prav ščegetavo krajšali čas. Vsak je razdrl kako domačo, hvalili so svojo robo in kupčije, pa v nič devali svoje pa'laše. Prav jezikavo besedo je imel ribniški kučmar, ki je zategoval po svoje, prevdarno je besede postavljal tako počasi, da bi lahko med vsako besedo malo zadremal.

Eden kučmarjev nam je ponujal lisičjo kožo. Hotel je imeti zanjo pet kovačev čez dva stotaka. Prodajalec jo je hvalil na vse pretege. In so se tudi zedinili vsi njegovi tovariši češ: koža je prvovrstna in vredna zahtevanih novcev.

Pa so se vsi branili kupčije. Hudomušno je pokazal eden navzočih prodajalca natakarico, češ: "Ribniški mojster, koliko pa bi ti dal za kožo tegale brhkega dekleta?"....

Zarežal se je zvitež: "Ej, taka 'zverina' pa nima pri nas prav nobene cene.... niti ona, niti njena koža. Je preveč nežna in zato ni za v stroj".... Vse se je zahihitalo salomonski rešitvi.

— Kaj pa, možakar, bo kupil morda lisičjo kožo od mene?" se je vtaknil vmes veseli gazda.

—"I, pokažite jo!" je pripregel Ribničan.

Čez kratek čas se je vrnil Urškovec in pomolil kožarjem lisico, ki jo je potegnil iz papirja.

Lisica je šla iz rok v roke. Najprej se je oglasil kožar, ki je takoj pripravljen za kupčijo. Vendar je je pričel grajati: "Koža ni dosti prida, je redka, stara.... sploh tretje vrste. Največ kar je vredna je sto tak. Pa še s tem je preplačana.

Kar je povedal v dobro svoji koži, so mu sproti podrli kožarji, najbolj pa se je čeljustil mož iz Ribnice.

Nazadnje so le udarili v kupčijo. Poklicali so na mizo likof. Ribničan pa je vstal in hotel navezati kupljeno lisičko k svojemu tovoru.... Ampak lisičke, prvovrstne, ki jo je malo prej prodajal sam za 250 Din ni bilo nikjer....

—"Primojduši!", se je odrezal razjarjen, — "kam pa ste mi spleli mojo lisičko?"....

Tedaj pa je planila vso soba v smeh ....Zviti tekmec pa mu je krohotu izdal: "Ti mojster skaza, ali nisi opazil, da si jo pravkar kupil od mene.

V tistem odmoru, ko je omižje pričelo barantati za natakarično kožo je gospodar snel na skrivaj ribničanovo lisičko, jo v kuhinji povezal v papir in mu jo prodal nato kot njegovo lastnino.

To je šlo po trgu okrog kakor novica o hudi uri, kako je zviti Urškovec pretental brihtnega Ribničana, da je dvakrat kupil svojo lisico. Užaljeni in potegnjeni Ribničan pa jo je takoj odkuril od nas. Med take gade ga menda že ne bo zlepa.

J.Z.

Važno za potovanje.

Kdor je namenjen potovati v stari kraj ali dobiti koga od tam, je potrebno, da je poučen v vseh stvareh. Vsled naše dolgoletne skušnje Vam zamoremo dati najboljša pojasnila in tudi vse potrebno preskrbeti, da je potovanje udobno in hitro. Zato se zaupno obrnite na nas za vsa pojasnila.

Mi preskrbimo vse, bodiši prošnje za povratna dovoljenja, potne liste, vizeje in sploh vse, kar je za potovanje potrebno v najhitrejšem času, in kar je glavno, za najmanjše stroške.

Nedržavljani naj ne odlašajo do zadnjega trenutka, ker predno se dobi iz Washingtona povratno dovoljenje, RE-ENTRY PERMIT, trpi najmanj en mesec.

Pišite torej takoj za brezplačna navodila in zagotavljamo Vam, da boste poceni in udobno potovali.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 W. 18th St., New York, N. Y.

OLIMPIJADA LETA 1940

Še niso popolnoma končane priprave za olimpijado, ki se bo vršila leta 1936 v Berlinu, že mislijo sportni krogi na to, kje se bo vršila olimpijada leta 1940. Glavna rivala sta mesti Rim in Tokio. Poleg teh dveh pride v poštev Barceloua, Budapest, Dublin, Južna Amerika in sicer mesti Buenos Aires in Rio de Janeiro, v Severni Ameriki Toronto, v Afriki pa Aleksandrija. Največ upa ima Rim.

Italijani in Japonci so se v zadnjih olimpijskih tekmah izvrstno izkazali in dosegli izborne rezultate in tudi zato sta to glavna rivala.

Japonci si prizadevajo, da bi bila poverjena prireditev te olimpijade njim, ker hočejo to spojiti s proslavo 2600-letnice, odkar je bilo ustanovljeno Japonsko cesarstvo.

Proti prireditvi na Daljnem vzhodu pa govori več neprijetnih okolnosti. Zato ima prednost Italija in splošno se misli, da bodo njeni predlogi sprejeti, zato se računa, da bo prihodnja olimpijada v Rimu, v Mussolinijevi državi.

SMRT RIHARDA WAGNERJA

14. septembra 1882, po zaključku slavnostnih predstav "Parsifala" v Bayreuthu, se je odpeljal Rihard Wagner s svojo družino proti Benetkam, kjerje hotel preživeti zimo. Potovanje ni bilo gladko. V Italiji so bile velike poplave in mojster moderne glasbene drame se je šele 18. septembra vselil v palačo Vendramin, kjer je v naglici najel 18 sob zase in za svoje spremstvo. Razen enega okna, ki je gledalo na Kanal, so bila vsa ostala okna obrnjena na vrt. Wagner je bil namreč precej izmučen; nadlegovali so ga srčni krči. Napadi so pa minevali tako hitro, da ni sam, niti njegov zdravnik dr. Keppler verjel v kakšne komplikacije. Skladatelj je pripovedoval, da bo spričo neznatnosti svoje bolezni gotovo učakal 94 let. Zdravnik mu ni ugovarjal ali vsaj ni dal čutiti, da ima drugačno sodbo.

Wagner je miroval in živel v domačem krogu, vendar se je zanimal za vse pojave v političnem in umetnostnem življenju. Najbolj mu je bil všeč Trg sv. Marka in Piazzetta, koder se je rad sprehajal in nagovarjal preproste ljudi iz ljudstva. Doma je mnogo čital in po glavi mu je rojil načrt za simfonijo. Obiskovali so ga prijatelji, med njimi posebno ruski slikar Žukovskij, ki je pretresljivo opisal mojstrovo smrt. Med obiski so bili za skladatelja najzanimivejši poset dirigenta Levija, ki je vodil v Bayreuthu predstavo "Parsifala" ter obisk Franca Liszta, ki je za božične praznike nastopil v gledališču "Feniee". Na nekem koncertu je tudi Wagner sam dirigiral svojo mladostno simfonijo, ki jo je po petdesetih letih izbrskal iz orumenelih papirjev.

Dne 6. februarja je bil pustni torek. Wagner je najel v hotelu "Cappello nero" posebno sobo, iz katere je z otroki in ženo opazoval vrvenje mask in karnevalske šale na Piazzeti. Tam so princa Karnevala po starem običaju sežgali na grmadi. Točno opolnoči so pogasili luči in nastala je trda tema. Wagner se je odpravil domov. Vratarju palače "Vendramin" je dejal pri povratku: "Prijatelj, šale je konec". Te besede je pozneje tolmačil vratar kot Wagnerjevo simbolično slovo od življenja.

Dne 12. februarja je prebil skladatelj v družinskem krogu in je čitau svojcem Foquéjevo "Undine". Potem je igral na klavir. V njegovi sobi je še pozno v noč gorela luč. Wagner je govoril sam s seboj, kakor vedno, kadar je pisal. Vedrina in milina, ki je izžarevala tiste dni iz njega, je bila tako očitna, da je zapustila v vseh trajen vtis.

13. februarja zjutraj je dejal svojemu slugi: "Danes se moram zelo paziti". Ostal je v svoji delovni sobi ter pisal (nedovršeno) razpravo o ženstvenosti v človeku. Ob 14. popoldne je prišel ruski slikar Žukovski k obedu. Pri tej priložnosti je prosil za papir in svinčnik in je narisal Wagnerjevo skico.

Kmalu nato se je oglasil v skladateljevi sobi zvonček. Wagnerjeva žena Cosima je prestrašena planila pokonci. Poslali so po zdravnika. Wagnerjev napad je bil takšne narave, da se zdravnik ni upal odstraniti. Čez nekaj časa je prihitel iz bolnikove sobe sluga z oznanilom: "Milostivi gospod je umrl". Za njim je prišel zdravnik, ki je pojasnil, da je njegova umetnost odpovedala pokoršćino. Rihard Wagner je izdihnil po močnem srčnem krču v naročju svoje žene. Ko so ga polagali v posteljo in mu je padla ura iz žepa na tla, je dejal: "Moja ura". To so bile zadnje njegove besede.

Hči Daniela, poznejša žena arheologa Thodeja, je sporočila očetovo smrt brzojavno vsemu kulturnemu svetu. Cosima pa je ostala 25 ur pri mrliču je postala popolnoma apatična. Potem si je dala ostriči lase, ki so jih položili k pokojniku. Skladateljeva smrt je tako potresla njene živce, da so bili v resnih skrbeh za njeno življenje.

Krsto so naročili z Dunaja. Z njo se je pripeljal v Benetke baron Schönfeld. On in gondolijer Luigi sta položila balzamirano truplo v rakev. Dne 16. februarja ob 14. uri ob najlepšem vremenu je zapustil vlak z Wagnerjevim truplom Benetke. V Vicenzi je prevzel mrliča in njegovo spremstvo poseben vlak, ki je prispel naslednji dan ob 15. v Monakovo, opolnoči pa v Beyreuth, kjer je bil v nedeljo, 18. februarja pogreb ob silni množici ljudstva.

Wagnerju so izkopali grob na vrtu vile Wahnfried. Krsto je nosilo dvanajst skladateljev, najbližnjih prijateljev, za sprevodom so korakali tudi pokojnikovi bernandinci, ki jih je imel tako rad. Ko so vsi zapustili prostor zadnjega počitka, so ostali Wagnerjevi otroci s Cosimo. V mraku se je krsta pogreznila v grobnico in potem je začel naletavati sneg.

KDO SE SME POROČITI

Ljudsko mnenje veli že oddavna, da morajo biti otroci iz zakonov med starejšimi ljudmi "manjvredni" in slabo razviti. Znanstveno raziskovanje tega vprašanja doslej ni prineslo prave jasnosti. V zadnjem času pa je zbral monakovski raziskovalec prof. Bennholdt ogromno gradivo, ki se tiče tega vprašanja.

Preiskali je okrog 13,000 otrok staršev razne starosti in je dognal, da nima očetova starost na zdravstveno stanje otroka nobenega vidnega vpliva. Drugače je pa z materami. Pri otrokih, ki so se rodili nad 40 let starim materam, se je pokazala namreč prav očitna porast določne duševne in telesne manjvrednosti, ki jo znanost označuje z imenom mongolizem. Na zunaj se ta prirojena skaženost očituje v ongolski obliki otrokove glave. Pri drugih boleznih Bennholdt ni mogel ugotoviti vpliva starosti staršev na otroka, vendar kaže primer z mongolizmom, da je v omenjenem ljudskem naziranju nekaj jedra.

— — —

Ljudem s kakšno hudo boleznijo so doslej v splošnem odsvetovali zakon, češ, da se bolezen prenaša na potomstvo. Tudi v tem pogledu znanost še ni izrekla zadnje besede, a v marsikaterem oziru ima v zakonih podedovanja že zelo uporabljivo oporo za napovedi. Tako je že dognano, da se strašna bolezen krvavljenja (hemofilija), pri kateri se kri ne more sesiriti in povzroči smrt lahko že najmanjša rana, prav gotovo podeduje. Pri tem se loti ta bolezen samo moških, a se preko matere, ki je hči takšnega bolnika, podeduje na vnuke. Tudi številne druge bolezni so podedljive, k sreči pa je obče naziranje o tem predmetu vendar zelo pretirano. Samo v določenih primerih se podedovano bolezensko nagnjenje pri potomcu zares razvije v bolezen, čestokrat pa morajo sodelovati razni zunanji pogoji (slaba hrana, infekcija itd.). V ostalem pa se nagnjenje podeduje le v primerih, če spada med tako zvana "dominantna" podedljiva nagnjenja. "Recesivna" (potlačena) nagnjenja pa se sicer podedujejo, a v potomstvu le izjemoma razvijejo. Da-li spada bolezen med dominantne ali recesivne, ugotovi lahko vsak moderno orientiran zdravnik in njegova sodba bi morala odločati, da-li se naj človek s težko boleznijo poroči ali ne.

— — —

Zakon med krvnimi sorodniki je v večini primerov za potomstvo katastrofalen. Švedski učenjak dr. Lundborg je n. pr. ugotovil, da je od 392 otrok iz zakonov med sorodniki samo 119 popolnoma zdravih doseglo 15. leto, 150 otrok je bilo manjvrednih, 116 jih je umrlo pred 5. letom. Od 95 potomcev z zakonov med brantranci in sestričnami jih je bilo 36 manjvrednih 17 absolutno manjvrednih in samo 23 zdravih.

Vendar pa zakoni md krvnimi sorodniki niso v vsakem primeru nevarni. Zavračati jih je le v primerih, da obstoje v družini kakšna recesivna (in seveda dominantna) bolezenska nagnjenja. Če sta pa dva sorodnika absolutno zdravo in prosta tudi takšne nevarne družinske dedščine, tedaj je nesmiselno zavirati iz zdravstvenih ozirov zakon med njima. V takšnih zakonih zdravih staršev sorodnikov se celo najbolje ohranjajo in razvijajo velevredne nadarjenosti v družini.

Naziranje, da so neke stare družine brez rešitve degenerirane je napačno. Po novih raziskovanjih je mogoče, da se tudi degenerirane družine osvežijo v zvezi z zdravo, nesorodno krvjo.

VAŽNO ZA NAROČNIKE

Poleg naslova je razvidno do kdaj imate plačano naročnino. Prva številka pomeni mesec, druga dan in tretja pa leto. Zadnje opomine in račune smo razposlali za Novo leto in ker bi želeli, da nam prihranite toliko nepotrebnega dela in stroškov, zato Vas prosimo, da skušate naročnino pravočasno poravnati. Poštljite jo naravnost nam ali jo pa plačajte našemu zastopniku v Vašem kraju ali pa kateremu izmed zastopnikov, kajih imena so tiskana z debelimi črkami, ker so opraviceni obiskati tudi druge naselbine, kjer je kaj naših rojakov naseljenih.

CALIFORNIA:
San Francisco, **Jacob Laushin**

COLORADO:
Pueblo, Peter Culig, A. Saftič
Walsenburg, **M. J. Bayuk**

INDIANA:
Indianapolis, Louis Banich

ILLINOIS:
Aurora, Mary Butchar
Chicago, J. Bevčič, J. Lukanich
Cicero, **J. Fabian** (Chicago, Cicero in Illinois)
Joliet, Mary Bambich, Joseph Hrovat
La Salle, J. Spelich
Mascoutah, Frank Augustin
North Chicago, **Jože Zelenc**

KANSAS:
Girard, **Agnes Močnik**
Kansas City, **Frank Žagar**

MARYLAND:
Kitzmiller, Fr. Vodopivec
Steyer, **J. Černe** (za Penna., W. Va. in Md.)

MICHIGAN:
Detroit, **Frank Stular**

MINNESOTA:
Chisholm, Frank Gouže
Ely, Jos. J. Peshel, Fr. Sekula
Eveleth, Louis Gouže
Gilbert, Louis Vessel
Hibbing, John Povše
Virginia, Frank Hrvatich

MONTANA:
Roundup, M. M. Panian
Washoe, L. Champa

NEBRASKA:
Omaha, P. Broderick

NEW YORK:
Gowanda, Karl Strnisha
Little Falls, **Frank Mašle**

OHIO:
Barberton, John Balant, **Joe Hiti**
Cleveland, Anton Bobek, **Chas. Karlinger**, Jacob Resnik, John Slapnik
Euclid, F. Bajt
Girad, Anton Nagode
Lorain, Louis Balant, John Kumše
Warren, Mrs. F. Rachar
Youngstown, Anton Kikelj

OREGON:
Oregon City, Ore., J. Koblar

PENNSYLVANIA:
Ambridge, Frank Jakše
Bessemer, Mary Hribar
Broughton, Anton Ipavec
Conemaugh, **J. Brezovec**
Export, J. Previč, **Louis Supančič**
Farrel, Jerry Okorn
Forest City, **Math Kamin**
Greensburg, Frank Novak
Johnstown, John Polantz
Krayn, Ant. Tauželj
Luzerne, Frank Balloch
Manor, Fr. Demshar
Meadow Lands, J. Koprivšek
Midway, John Žust
Moon Run, Frank Podmilšek
Pittsburgh in vso okolico, **Vincent Arh**
Pittsburgh, J. Pogačar
Presto, F. B. Demshar
Reading, J. Pezdirc
Steelton, A. Hren
Turtle Creek, J. Skerlj, Fr. Schlfrer
West Newton, Joseph Jovan

WISCONSIN:
Milwaukee, Joseph Tratnik in Joe Koren
Sheboygan, **Leo Majcen**
West Allis, **Frank Skok**

WYOMING:
Rock Springs, **Louis Tauchar**
Diamondville, Joe Rolich

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, katero je prejel. Zastopnike rojake tem toplo priporočamo.

UPRAVA "GLAS NARODA"

JUDITINA PRISEGA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL I. H.

11 (Nadaljevanje.)

Sočutno gledata oba za njim in Felice pravi:

— Revež, tako bogat je in vendar tako zapuščen in nesrečen. Vidi se mu, da ne doživi niti ene vesele ure.

Tudi Hans gleda s pomilovanjem za starim gospodom. Toda vedela nitsa, da je bil ravno on njihov tihi in največji dobrotnik.

Werner prime baronovo roko in jo iskreno stisne.

— Tukaj sem, gospod baron in upam, da o svojem sinu ne bom slišal nič slabega. Kako se obnaša?

— Z njim morete biti zadovoljni, kot sem jaz. Zelo zmožen je in priden ter opravlja svoje zelo z veliko odločnostjo, katere mu človek ne bi prisodil, ker vedno tako veselo zre v svet.

Oče se smeje.

— Da, o svoji odločnosti mu je že dal dokaz, ker je dosegel, da postane poljedelec.

— Boljše je biti dober poljedelec kot pa slab trgovec, gospod komercijalni svetnik. Prosim sedite, tam imate vso pripravo za kajenje — dobite tudi kozarec vina; tam-le so kozarci in steklenica. Ali hočete pred obedom še kaj jesti?

— Ne, hvala; med potom sem zajtrkoval.

— Ali ste imeli lepo vožnjo?

— Hvala, izvrstno; moj šofer dobro vozi.

— Tudi jaz bom prihodnji teden zopet prišel v Berlin, — pravi baron.

Pogosto se je peljal z avtomobilom v Berlin, včasih je pozimi tudi odšel na daljša potovanja; toda po svetu je živel ravno tako samotarsko kot doma. Pri Wernerju je bil nekolikokrat v gostih, kadar je imel ž njim kak trgovski posel. Že več let je bil ž njim v zvezi.

— Potem upam, gospod baron, da se vidimo pri meni.

— Bomo videli. Zdaj pa, prosim, mi poročajte, kaj ste izvedeli o oni zadevi.

— Poročati vam morem samo, da so gospodje gradbene tvrdke, proi kateri je grof zaposlen, polni njegove hvale. Pogodbo ima še za eno leto in so takoj pripravljeni pogodbo podaljšati. Toda gospodje mislijo, da se mladi grof ne bo hotel več vezati. To službo je takoj spočetka smatral samo za nekako medpostajo in bo prav gotovo skušal postati samostojen. Ako bo zdravilišče dogradil v zadovoljnost vseh in o pravem času, mu bodo plačali posebno nagrado deset tisoč mark. Po vašem navodilu in seveda pod strogo molčečnostjo sem naprosil gospode, da dobi mladi grof poleg svoje plače nagrade trideset tisoč mark. O tem morete biti brez skrbi, da sem to zadevo izpeljal kar najbolj zaupno. Gospodje so zelo zadovoljni, da jim je z vašim posredovanjem — oziroma mojim, kot mislijo — bila gradba zdravilišča in popravilo mestne hiše poverjena tej tvrdki in grofa Erlaua ne bodo prav nič ovirali, ker sem jim povedal, da se imajo za to delo samo njemu zahvaliti In tako sem za grofa Erlaua dobil že več drugih naročil, ako bi se tekom prihodnjega leta odločil, da postane samostojen, česar niti najmanje ne dvomim.

Baron Borau prikima komercijalnemu svetniku.

— Hvala vam, da ste mi vse tako uredili. Imam svoje vzroke, da moje ime v tej zadevi ni imenovano. Bilo bi tudi najbrže izključeno, da bi grof Erlau hotel od mene sprejeti kako pomoč. Po mojem mnenju je človek, ki se hoče za vse sam sebi zahvaliti. In prav gotovo bi s svojo zmožnostjo in vztrajnostjo sam prišel naprej po svoji poti. Toda rad bi mu pomagal, da gre hitrejše. Saj veste, da bi rad enkrat Erlau zopet spravil v red, ne samo polja, temveč tudi grad in park. Vedno moram kaj delati, zlasti, kar me zanima in povzdiga Erlaua je zopet moja nova naloga. Za nobeno ceno ne bi grofice in njenih otrok pregnal z Erlaua prej, dokler ne najdejo drugega, gotovega bivališča. Rekli ste mi, da namerava grof Hans za mater in sestro kar najprej preskrbeti drugo bivališče. Meni je samo prav, ako more grof Hans čim prej biti v položaju dati materi in sestri nov dom. Zato pa mu tudi hočem nekoliko pomagati, ne da bi sam kaj o tem vedel.

To pravi baron Erlau tako mirno in samo ob sebi razumljivo, da je komercijalni svetnik bil prepričan, da ima baron pred očmi samo svojo lastno korist. Za nobeno ceno ne bi baron Borau komu zaupal, da je vse to uredil samo zato, da bi grofici in njenim otrokom pripomogel do gotove bodočnosti. Še manj pa je komercijalni svetnik slutil, da hoče baron na glavi grofice samo nabirati žareče oglje, ker mu je nekdaj povzročila najhujše srčne bolečine. Nikdo ni vedel za njegove odnošaje z grofico Erlau. Mogoče je baron sam sebe varal, ko je mislil, da ne zasleduje sebičnih namenov.

Toda eno je bilo gotovo — odkar je nedavno srečal Hansa in njegovo sestro, je čutil do obeh neko nenavadno nagnenje in zato je ta plemeniti in dobrosrčni čudak čutil kot svojo potrebo, življenjsko pot obeh mladih ljudi izravnati in olajšati, seveda samo na tihem, ne da bi sama kaj o tem vedela.

Oba se razgovarjata še o raznih trgovskih zadevah. Dolgo vrsto let sta bila zvezana v trgovini in sta imela med seboj visoko spoštovanje.

Ko sta se gospoda o vsem potrebnem razgovorila, je bil že čas za večerjo in ko stopita v obednico, od koder so visoka okna vodila na teraso stoji pri enem oknu Lutz Werner. Naglo se obrne in pozdravi očeta prisrčno in z žarečimi očmi.

— Dober dan, ljubi oče, veseli me, da te zopet vidim. Gospod baron mi je danes zjutraj povedal, da boš prišel.

Tajen ponos je ležal v očeh komercijalnega svetnika, ko pogleda lepo postavo svojega sina, toda tega ponosa ni nikdar izdal in samo reče:

— Enkrat te vendar moram priti pogledat, ako ne uganjaš kakih neumnosti.

Lutz pa se veselo nasmeje.

— Oče, kar se tiče neumnosti, za to že skrbim, da ti ne zveš za nje.

— Tako? To se pravi, da na tihem vendar napraviš kako neumnost.

— Samo tako, da ti ničesar ne izveš, da ti prihranim jezo. Toda, če ne bi sem in tam odprl varnostnih zapor, da se mi kipeča kri nekoliko razpuhti, ne bi mogel jamčiti, da bi šlo vse v redu. Toda zaradi mojih neumnosti se ti ni treba beliti glavo; že sam skrbim, da ostane cerkev v vasi. In da izvršujem svoje dolžnosti in sem vedno pri delu, to ti bo potrdil gospod baron.

Baron Borau je z majhno bolestjo gledal med očetom in sinom v daljavo. Zopet ga je obšla mučna zavest, da je sam in da je zgrešil svoje življenje. Mogel bi imeti sina v starosti Lutza Wernerja in tudi enega v starosti mladega grofa Erlaua. Oba mladeniča sta morala biti nekako v enaki starosti.

Tod naglo prepodi te misli. Sluga prinese juho in vsi trije sedejo k mizi.

Baron Borau je, dokler ni prišel Lutz Werner v Borau, vedno sam jedel. Mladega fanta pa je vendar vzel k mizi, in čudno, njegova bližina je dobro vplivala nanj. Vsled Lutzove kipeče mladeniške živahnosti se ga ni nikdar oprijela žalostna misel in Lutzu se je celo posrečilo, da je včasih barona razveselil. Tako se je baron privadil na njegovo družbo in je tudi zvečer včasih ostal ž njim po celo uro.

In ko je danes Lutz Werner jedel skupaj z očetom in baronom, je zopet skrbel za veselo razpoloženje. Naenkrat pravi Lutz:

— Lep dan je danes. Veselje kar leze človeku v žile. In da današnji dan dopolnim svoje veselje, sem danes, ko sem jahal skozi gozd, srečal gozdno kraljico.

Oba starejša gospoda se radovedno spogledata.

— Gozdno kraljico? — vpraša oče. — Vedno imaš kaj neumnega v glavi.

(Dalje prihodnjič.)

Iz Jugoslavije.

Pet žrtev krvave rodbinske drame.

Krvava rodbinska drama se je odigrala na samotnem posestvu v naselju Ada blizu Subotice. Mladi kmet Štefan Jakovljević se je zaljubil v ženo-svojega starejšega brata in obljubil ji je 40,000 Din, če zapusti svojega moža in se preseli k njemu. Ker pa se je žena z možem nekaj sprla, je sprejela ponudbo, kmalu pa se je spet vrnila k svojemu možu, ki je je vse odpustil. Štefan je rotil svakinjo, naj se vrne nazaj k njemu, večkrat pa je tudi prosil brata, naj mu jo prepusti. Svakinja pa ni hotela o Štefanu ničesar več slišati in te dni mu je vrnila tudi tistih 40,000 Din. To je Štefana bilo razkačilo in obljubil je krvavo maščevanje. Pridirjal je oborožen z nožem v bratovo hišo, kjer je zatekel svakinjo baš v veži. Zadal ji je več nevarnih ran in ko je pritekel brat, je tudi njega nevarno ranil. V hiši pa je bil tedaj kot gost sosed Radojko s svojo ženo in — ker je hotel pomagati svojemu prijatelju, je razdivjani Štefan napadel in ranil tudi njega in njegovo soprogo. Radojko je v silobranu posegel po samokresu in nevarno obstrelil napadalca. Vseh pet žrtev tega strašnega spopada so sosedje za silo obvezali in odpeljali v bolnišnico.

Tovarna denarja v mlinu.

Policija v Starem Siveu blizu Slavonskega Broda je odkrila v mlinu tovarno denarja. Bogati lastnik mlina Peter Müller je bil že pred tremi leti obtožen, da je ponoredil tisočake, pa se mu je posrečilo dokazati alibi. Zdaj je bil Müller zopet organiziral ponarejalsko družbo, ki je baš hotela spraviti v promet večjo količino ponarejenih tisočakov, pa jo je policija presenetila.

V smrt zaradi nesrečne ljubezni.

V Indiji se je zastrupila lepa Tereza Bajder, ki je bila zaljubljena v brivskega pomočnika A. Gjematija. Fant se ji je pa izneveril in to jo je tako potrlo, da si je končala življenje.

Nenavadna nesreča dveh otrok.

Hčerki delavca Milana Momirovića v Novem Sadu, 12-letna Dana in 8-letna Vukica sta bili sami doma in iztaknili nekje večjo steklenico močnega žganja. Ko se je mati vrnila domov, je našla otroka nezavestna na tleh. Pozvani zdravnik je ugotovil težko zastrupljenje z alkoholom. Nesrečni dekleteci sta popili veliko količino žganja in je njuno življenje v veliki nevarnosti.

Originalen samomor.

V srezu Zenica je bil splošno znan 55-letni Ibrahim Ekamović. Lovil je kače, jih po teden dni kazal ljudem in tako zaslužil po par dinarjev za skromno življenje. Naposled se je vsega tega naveličal ter sklenil, da si na originalen način konča življenje. Popil je štiri litre žganja ter — umrl.

Morilec svoje žene obsojen na smrt.

Pred okrožnim sodiščem v Ogulinu je sedel na zatožni klopi 30-letni trgovec Ivan Pleše, ki je umoril svojo ženo Marijo, s katero se je svoječasno seznanil, ko je bil zaposlen v Sloveniji. Z ženo je grdo ravnal in jo pretepal, lani decembra pa jo je zabodel. Sodišče ga je obsodilo na smrt.

DVOBOJI MED ESKIMI

Pravzaprav je med polarnimi narodi dvoboj z orožjem nekaj povsem tujega. Prostrane snežene planjave družijo te ljudi v skupna selišča, kjer žive malone v popolnem živežnem komunizmu, slehernega človeka-hranilca bi bilo potemtakem škoda. Zatorej se vrši tam dvoboji v obliki pesmi-zbadljivk. Kdor da v pešem-zbadljivko več osti in humorja, ta odide kot zmagovalec z bojišča. Tak je eskimski dvoboj. Seveda pa prihajajo zadnje čase Eskimi v stik z Evropci, od katerih pa dobe le slabo stran kulture. Med drugimi tudi evropski dvoboj.

Na otoku Nuniwak (Sev. polarna Amerika) se je zagledal bogat Eskimo (ki ima več ledenih hiš, več kajakov in psov) v ženo svojega soseda in jo hotel imeti. Zatorej je napovedal svojemu nasprotniku dvoboj v evropskem smislu: Oba moža sta se pripravila z lokom in puščicami, naj orožje odloči, čigava bo žena. Prav v zadnjem trenutku pa je prispel med nasprotnika njihov duhovnik, ki je "v imenu duhov" napovedal kazen nepravičenemu sosedu, tatu tujih žena. Prestrašeni Eskimo je javno pred zbranimi sosedi prosil odpuščanja. In dvoboj se je končal v pravem eskimskem smislu.

DRUŠTVA

KI NAMERAVATE PRIREDITI

VESELICE,

ZABAVE

OGLAŠUJTE

"GLAS NARODA" ne čita samo vaše članstvo, pač pa vsi Slovenci v vaši okolici.

CENE ZA OGLASE SO ZMERNE

PONESREČENA IZSUŠITEV ZUIDERSKEGA JEZERA

Zdaj, ko je Zuidersko morje osušeno in so se pokazale gospodarske posledice tega tehniškega dela, prodirajo v javnost vesti, da se je osuševalna akcija docelo ponesrečila. Zuiderške ribiče so spravili ob kruh in jim mora država plačevati pokojnino. Sadovi osuševanja pa so vse prej nego to, kar so obetali inženirji in tehniki pred začetkom osuševanja. Zemlja, ki si jo pridobili z osušitvijo, ne daje tega, kar sta pričakovali holandsko ljudstvo in vlada.

Zaradi osušitve Zuiderskega morja se je znatno dvignila morska gladina, ki ni kos nevarnostim poplav in naprave za odvajanje vode so na celi črti odpovedale. Za silo so naročili nove črpalke, ki bodo črpale vodo iz poplavljenega ozemlja ter jo oddajale po posebnem prekopu morju.

DVIGANJE GALEJE

Neka potapljaška družba v Osaki (Japonska) se je spravila na dviganje portugalske galeje "Madre de Deus", ki se je leta 1609. potopila pri otoku Širo nasproti Nagasaki. Doslej so dvignili lobanje treh članov posadke. Za nje se je brala 9. decembra lanskega leta, na obletnico potopa, sveta maša. Trup ladje leži v dokajšnji globini. V notranjosti ladje, mislijo, je mnogo zlata in srebra, dragocenega porcelana ter podobnih posebnosti, ki pa se kljub tolikim letom vodnega groba niso pokvarile. Poleg omenjenih lobanj so potegnili že tudi bronaste dele starih topov in izrezljana lesena orodja. Kajpada bo težko dvigniti celo galejo, ker jo pokrivajo velike plasti morskega peska, polžkov itd. Zdi se pa, da je glavna podoba galeje, podoba Device, ostala nepoškodovana.

GOVOREČI STROJ

Ni znano, komu se je kot prvemu posvetila misel o možnosti govorečih mehanizmov, vsekakor pa je ta ideja že silno stara, dosti starejša od svoje izpopolnitve po Edisonovem izumu. Že znameniti fantast in satirik Francois Rabelais govori v svojem klasičnem romanu "Gargantua in Pantagruel" o plošči, ki vsebuje zamrznjene zvoke in jih prične predvajati ali govoriti, če jo preneseš v toplo sobo. Zanimivo je, da dobimo že tu zamisel gramofonske plošče in govorečega pisma, ki spada med novejše izume našega časa.

Sredi 17. stoletja je opisal neko zmes modernega gramofona in radia drug slavni Francoz, Cyrano de Bergerac, v svojem čudnem romanu "Pot na luno". Tu, med domnevanimi prebivalci meseca, naleti na škatlo, ki je podobna uri s številnico in kazalcema. Kazalec naravnaš na določen čas in točno ob tej uri se oglasi iz škatlje godba ali govorica, kakor si pač kdo želi.

Seveda je od ideje do izvršitve še velika pot in treba je bilo nešteto malih vmesnih odkritij in izumov, da se je končno pojavil gramofon oz. fonograf v obliki, kakoršno mu je dal Edison. Znanost je vedela na pr. že davno, da so zvoki samo valovanje zračnih delcev, a šele po 125 letih je znameniti angl. fizik in jezikoslovec Thomas Young našel način, da je na impregnirani površini raztezajočega se valja pokazati realno eksisteneo ter valov. Angležu William Scott je potem izumil aparat za registriranje zvokov, tako rekoč najprimitivnejšo obliko fonografskega aparata, ki snema zvoke. Dve desetletji pozneje je francoski slikar Charles Cross poslal pariški akademiji znanosti prvi načrt pravega govorečega stroja. V njegovo nesrečo je ta načrt obležal v mizniei nekega uradnika in tako je Crossa prehitel Edison ter si pridobil — torej po kriviei — ime prvega izumitelja gramofona. Da pa je imel tudi Edison tšžke stališče, preden se je s svojim izumom uveljavil, je dovolj znano.

METROPOLITAN TRAVEL BUREAU
(FRANK SAKSER)
216 WEST 18th STREET NEW YORK, N. Y.
PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

4. marca:
Paris v Havre
Saturnia v Trst
Veendam v Boulogne

8. marca:
Leviathan v Cherbourg
Hamburg v Hamburg

9 marca:
Dresden v Bremen

10. marca:
Olympic v Cherbourg

11. marca:
Champlain v Havre
Rex v Genoa

14. marca:
Bremen v Bremen

15. marca:
Deutschland v Hamburg

17. marca:
Aquitania v Cherbourg

18. marca:
Lafayette v Havre
Conte di Savoia v Genoa

22. marca:
Europa v Bremen
Manhattan v Havre
New York v Hamburg

24. marca:
Paris v Havre
Majestic v Cherbourg

25. marca:
Augustus v Genoa

29. marca:
Albert Ballin v Hamburg

30. marca:
Bremen v Bremen

31. marca:
Olympic v Cherbourg

1. aprila:
Rex v Genoa
Champlain v Havre
Veendam v Boulogne

5. aprila:
Aquitania v Cherbourg
Hamburg v Hamburg

7. aprila:
Europa v Bremen

8. aprila:
Conte di Savoia v Genoa

12. aprila:
Deutschland v Hamburg

14. aprila:
Statendam v Boulogne
Saturnia v Trst

15. aprila:
Bremen v Bremen

18. aprila:
Majestic v Cherbourg
Paris v Havre

19. aprila:
Manhattan v Havre
New York v Hamburg

21. aprila:
Olympic v Cherbourg
Mauretania v Cherbourg

22. aprila:
Champlain v Havre
Roma v Genoa

25. aprila:
Leviathan v Cherbourg
Europa v Bremen

26. aprila:
Berengaria v Cherbourg
Albert Ballin v Hamburg
Veendam v Boulogne

29. aprila:
Ile de France v Havre
Augustus v Genoa

Italian Line
"ITALIA"—COSULICH"
V SLOVENIJO
PO SOLNČNI JUŽNI PROGI
V GENOVO ALI TRST
VELIKE RAZKOŠNE LADJE
EKSPRES SLUŽBA IZ NEW YORKA DO SLOVENIJE — 6½ DNI PRIJETNE VOŽNJE
REX ..... 11. marca
Conte di SAVOIA .. 18. marca
Direktne železniške zveze iz Genove. Potnike bo sprejel zastopnik družbe ter jih bo pravočasno spremil na hitre brzovlake, vozeče v Slovenijo
Direktna služba do TRSTA
SATURNIA .. 4. marca
SATURNIA .... 14. apr.
Druga odplutja
AUGUSTUS .. 25. marca
ROMA ..... 22. aprila
Krasni prostori — Izvrstna kuhinja. Vprašaj kateregakoli agenta ali pa v urada
ITALIAN LINE
2 State St., N.Y.C.

MAJSKI IZLET
v staro domovino
na slavnem Cunardovem ekspresnem parniku
AQUITANIA
10. MAJA
(Potniki se vkrcajo 3. maja zvečer.)
Naši udeleženci tega izleta bodo imeli izbrane kabine z moderno opremo, hrano po njihovem okusu in razne druge posebne prednosti.
Prihodnji izlet z
AQUITANIO BO 5. JULIJA
POD OSEBNIM SPREMSTVOM
Pišite po ilustrirano knjižico z vsemi drugimi pojasnili.
LEO ZAKRAJŠEK
General Travel Service
1359 Second Ave.
New York, N. Y.
CUNARD LINE

CENA
DR. KERNOVEGA BERILA
JE ZNIŽANA
Angleško-slovensko
Berilo
(ENGLISH SLOVENE READER)
Stane samo
$2.—
Naročite ga pri
KNJIGARNI 'GLAS NARODA'
216 West 18th Street
New York City

Vsakovrstne
KNJIGE
POUČNE KNJIGE
POVESTI in ROMANI
SPISI ZA MLADINO
se dobi pri
"GLAS NARODA"
216 W. 18th Street New York, N. Y.
POPOLEN CENIK JE PRIOBČEN V TEM LISTU VSAKI TEDEN